

V. Liulevičius
2601 W. Marquette Rd.

Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

000380

FREE LITHUANIA
Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

IX metai.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, birželio (June) 24 d. 1954 m.

Kaina 10 c.

Nr. 24—25 (197-198)

IŠ PASAULIO POLITIKOS

JURGIS VOLDEMARAS

KAI DUOS NAUJA PRAN CUZIJOS VYRIAUSYBĖ

Europos "sergantis kūdikis" — Prancūzija šiomis dienomis pergyvena naują krizę: kritę Laniel kabinetas. Niekas pasaulyje dėl to per daug nenustebo ir niekas per daug nesijaudina, nes nuo karo pabaigos Prancūzijoje jau pasiekė dvidešimt vyriausybių ir šiandienai tai kažkaip pasaulio akyse tapo normaliu reiškiniu.

Prancūzijos prezidentas Coty naują vyriausybę sudaryti pavėdė garsiam prancūzų ekonomistui — Pierre Mendes — France, radikaliųjų socialistų partijos atstovui. Paprastai, kritus vyriausybei, prezidentas turėdavo vargo, kol surasdavo naują kandidatą ministrų kabinetui sudaryti. Šį sykį naujo kandidato ilgai ieškoti nereikėjo, ir jis jau gavo parlamento pasitikėjimą nuostabią didelę balsų daugumą.

Pierre Mendes — France kreipėsi į parlamentą, prašydamas duoti jam 33 dienų terminą. Per tą laiką jis pasižadėjo surasti galimybes garbingai užbaigti Indokininijos karą, arba, tai neįvykdžius, atsistatydinti. Jisai taip pat skelbia tuos planus, kaip pastatyti Prancūzija ant kojų ekonomikai, nes, girdi, Prancūzija atėjo laikas tapti nepriklausomai nuo Amerikos ūkinės pagalbos.

Mendes — France pranešė, kad jo vyriausybės valdymo laikotarpis Prancūzijos parlamentas turės apsispręsti, ar ratifikuoti Bendrą Europos Gynimo planą, ar nuo jo visiškai atsisakyti. Pagal šį planą Vakarų Vokietijai būtų leista organizuoti 12 divizijų, kurios įeity į bendrą Europos valstybių kariuomenės vienetą. Tam, kaip žinoma, Prancūzijos visuomenės nuotaika yra labai nepalanki ir daugelis prancūzų politikų šiandien mato didesnę grėsmę iš vis daugiau at-

kuntančios Vokietijos, nei iš komunistų imperializmo. Šiuo atveju nieko nepadaeda Amerikos spaudžiantis vėl turės ieškoti naujo kandidato vyriausybei sudaryti. dimas, kad tas planas būtų ratifikuotas, ir net paskutiniu laiku pakartotini įtakingų asmenų pareiškimai, kad Amerika turėtų atsiskyti Prancūzijos ir be jos pritarimo imtųsi organizuoti Vokietijos armiją.

Atrodo, nereikia būti jokiu pranašu, ir galima drąsiai teigti, kad naujo premjero laukia toks pat likimas, kaip ir jo pirmataktū. Jis nėra koks antžmogis ir nesugebės išvesti Prancūzijos iš dabartinio chaoso ir tarpusavio peštynių. Nuo Napoleono žlugimo Prancūzija dvasiniai niekad pilnai neatsigavo. Antras Pasaulinis karas ją gerokai pakirto ekenomiškai, o vėl iš naujo atsigausti Prancūzija neturi nei dvasinių, nei fizinių jėgų. Tas, žinoma, išplaukia iš jos liguistos apatijos ir nenoro imtis iniciatyvos. Lyginant su ja Vakarų Vokietija, pastaroji parodė tiesiog stebuklą. Šiandien Vakarų Vokietija vėl tampa Europos didžioji jėga, o Prancūzija nerodo jokių ženklų, jog jos reikalai pasisuktų į gerąją pusę.

Jeigu p. Mendes — France ir susitars su komunistais Indokinijoje, tai nebus garbingos paliaubos, kaip kad jisai skelbia. Sunku patikėti, kad jo planas ekonomikai sustiprėti atnešų gerų vaisių, kai tauta tingi ir nenori dirbti. Sunku patikėti, kad Prancūzija galėtų pradėti glaudžiai bendradarbiauti su kitomis Europos valstybėmis, kai jos pačios viduje vien vaidai ir nesantaika.

Niekas pasaulyje nenustebs, jei po mėnesio kito Prancūzijos pre-

DĖL NAUJO SOVIETŲ BOMBONEŠIO

Gegužės pirmos dienos paradas Raudonojoje Aikštėje, Maskvoje, vakarų stebėtojų patiekė labai ne malonų šurpnyzą. — Virš jų galvų praskrido didžiulis keturmotoris sprausminis lėktuvas. Ligi šiol vakarų specialistai manė, kad sovietai neturi tolimojo skridimo lėktuvų, kurie galėtų prilygti paskutiniams Amerikos modeliams. Buvo manoma, kad sovietų strateginį oro laivyną sudaro patobūlin tas B-29 lėktuvo tipas, kuris yra varomas propeleriais ir negali atlikti transkontinentinės kelionės. Naujuoju savo lėktuvu sovietai įrodė, kad jie moderniosios aviacijos srityje jeigu dar nepasivijo, tai skubiai veikia Ameriką ir Angliją.

Kaip ir paprastai, tokie atvejai imtasi ieškoti kaltininkų. Amerikos spauda pakartotinai skelbia, kad Amerika pati padėjusi sovietams taip toli pažengti aviacijos srityje. Po karo garsieji vokiečių sprausminių lėktuvų specialistai siūlė amerikiečiams savo talkininkavimą, bet jie buvo atstumti. — Tuo pasinaudojo sovietai, kurie prisiviliojo šiuos specialistus ir juos tuojuo užtikino sprausminių

lėktuvų konstrukcijos darban. Jie padėjo sovietams pagaminti garsųjį MIG-15, ir, be abejoj, šį paskutinįjį tolimojo skridimo bombonešį.

Sunku pasakyti, ar be jų (vokiečių specialistų), sovietai būtų pasigaminę savo garsiuosius lėktuvus ar ne. Bet yra rimto pagrindo galvoti, kad vokiečių specialistai sovietams yra labai daug padėję. Padėtis darosi labai rimta. Sovietai ne tik kad turi atomines Bombas, bet taip pat ir lėktuvus, kurie jas galėtų atnešti virš Amerikos miestų. Turint galvoj faktą, kad Amerikos didžioji pramonė yra koncentruota keliuose miestuose, kaip Pittsburgas, Chicago, Detroitas ir keletas kitų, kyla klausimas, kas būtų, jeigu sovietams pasisektų šiuos miestus ir jų pramonę sugriauti? Pasigirsta tiesiog desperatiškų balsų, kad sovietai gali laimėti karą per vieną dieną. Reikia betgi tikėtis, kad amerikiečiams pavyks organizuoti tokią miestų apsaugą, kad sovietų lėktuvai neįstengs jų pasiekti. Nėra jokios abejonės, kad šioje srityje amerikiečiai koncentruoja visas savo jėgas ir dėmesį.

BAIGTA MCCARTHY — ARMIJOS GIŅČO BYLA

Po 36 dienų karštų ginčų, kaltinimų ir kontraktalinių, pagaliau praeitą trečiadienį pasibaigė jau visiems atsidobęs Armijos ir sen. McCarthy ginčo tardymas. — Gincas prasidėjo, kai Armijos sek-

retorius Stevens apkaltino McCarthy patarėjus Roy Cohn, Frank Carr ir jį patį už neleistinus metodus, prašant suteikti privilegijas eiliniui Shine, buvusiam Senato Investigacinio Komiteto nariui. —

LIETUVIAI J.A.V. CIVILINĖJE GYNYBOJE

SVARBU IR IŠIDĖMĖTINA
KIEKVIENAM:

Amerikos Lietuvių
Apsaugos Diena.
(Lithuanian Civil Defence Day)
Reverview Park,

July 25 th, 1954.,
Belmont and N. Western Ave.

1. Atsilankiusieji matys parodą moderniausių apsaugos priemonių krašto gyventojų apsaugai;
2. Išgirs valdžios pareigūnų jė-

mius pranešimus ir kalbas, ir

3. Atliks tautinę pareigą, nes bus paminėta 33 m. sukaktis, kai Amerika pripažino Lietuvą Nepriklausoma Valstybe de jure 1922 m. liepos mėn. 27 d.

Illinoja valstijos gubernatorius W. G. Stratton tarp Chicago Lietuvos veikėjų.
Iš kairės: H. Kamin, A. Kazanauskienė, V. Olienė, guber natorius Stratton, L. Vanagal-tienė, O. Biežienė, J. Daužv ardienė.

REZISTENCINĖS SANTARVĖS SUVAŽIAVIMAS EUROPOJE

Š. m. birželio mėn. 5—6 d. d. Britanijoje, Manchesteryje įvyko LRS-ės Europos Padalinių Atstovų Suvažiavimas. Suvažiavimo posėdžiai vyko Manchesterio lietuvių Socialinio Klubo patalpose. Suvažiavime dalyvavo 52 atstovai iš Bradfordo, Birminghamo, Buxtono, Londono, Manchesterio, Nottinghamo, Oldhamo, Paryžiaus, Prestono ir Rohales padalinių.

Pirmosios suvažiavimo dienos posėdį pradėjo LRS-ės Manchesterio Apygardos Igaliojimas J. Bendorius, taręs pasveikinimo žodį. Darbo prezidentuman buvo išrinkti: J. Bendorius — pirmininku, F.

Adamonis ir D. Banaitis — sekretoriais.

Suvažiavimą žodžiu sveikino: LRS-ės Vyriausiojo Komiteto Pirmininkas S. Kuzminskas, Lietuvių Bendruomenės D. Britanijos Krašto Valdybos atstovas V. Strimas — Krašto Valdybos vardu, D. Br. Lietuvių Sąjungos Centro Valdybos atstovas prof. S. Žymantas — Centro Valdybos vardu ir LRS-ės V. K. narys bei Prancūzijos LRS-ės atstovas J. Masiulis — LRS Paryžiaus padalinio vardu.

Sveikinimus ir linkėjimus raštu atsiuntė: Lietuvos Diplomatinis Šešas min. S. Lozoraitis, Lietuvos Igaliojimas Ministeris Londone B. K. Balutis, Lietuvių Bendruomenės D. Rr. Krašto Tarybos Pirmininkas kun. J. Gutauskas, Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas P. Zundė, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Vyr. Valdybos Pirmininkas Stp. Vyktintas, LRS-ės Amerikos Krašto Komiteto Pirmininkas Dr. P. Pamataitis, LRS V. K. narys ir Vokietijos LRS-ės atstovas K. Druga, LRS V. K. narys B. Raita ir eilė kitų asmenų.

Pirmosios suvažiavimo dienos posėdžio darbotvarkė buvo išbaigta V. K. vicepirmininko prof. S. Žymanto, pranešimu tema: "Išietasis Lietuvių Tautos kovos kelias nepriklausomybę kuriant ir jos netekus, ir Lietuvių Rezistencinės Santarvės paskirtis pastaraisiais to kovos laikais" bei diskusijomis pranešimo ribose.

Antrosios suvažiavimo dienos posėdis, prasidėjęs po pamaldų ir Išvežtųjų bei Zuvusiųjų dėl Lietuvos Laisvės minėjimo, buvo darbo pobūdžio posėdis.

Skaityti trys pranešimai: V. K. nario K. Drugos apie mūsų išvežtųjų vidaus politinius santykius, V. K. vicepirmininko prof. S. Žymanto apie LRS-ės santykius bei jų raidą su kitomis lietuviškomis organizacijomis išveivijoje ir V. K.

nario, Europos Reikalams Sekretoriaus F. Neveravičiaus organizaciniais LRS-ės klausimais.

Po diskusijų, reikalų ir išskeltųjų klausimų aptarimo Suvažiavimas visais balsais priėmė šią rezoliuciją:

1. Tvirtai pasiryžusi eiti rezistenciniu keliu, LRS-ė lenkia galvas ir su gilia pagarba mini visus lietuvius patriotus rezistentus, kritusius kovoje dėl Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės.

2. Iš Krašto Rezistencijos kilusi, LRS-ė visą savo veiklą grindžia Kraštu, širdimi ir visomis mintimis yra su Tauta Tėvynėje ir jai skiria visus savo darbus ir žygius.

3. Kelias į Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės atstatymą yra dar ilgas ir sunkus. Jis gali išmūsų pareikalauti didelių aukų, LRS-ė yra tvirta savo ryžtu tuo keliu eiti ir savo auką Lietuvai atnašauti.

4. Sėkmingas Lietuvos Laisvės ir nepriklausomybės reikalui darbas reikalauja visų lietuviškųjų politinių, rezistencinių ir visuomeninių jėgų užsienyje apjungimo ir vieningos bei suderintos jų veiklos Krašto reikalavimų rėmuose.

5. Užsienio lietuvių laisvinimo veikla turi būti pagrįsta Nepriklausomos Lietuvos Valstybės nenutraukiamu tęsimu, Krašto primatu ir rezistencine kovos morale. Ji turi atsižvelgti tiek į Krašte vykstančias politines, ekonomines ir visuomenines permainas, tiek ir į tarptautines politikos raidą.

6. Užsienio lietuvių laisvinimo veikla dabartinėje formoje yra nesuderinta ir kenkianti veiksmingumui. Tuo daroma didelė žala Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės reikalui. — Eitina prie sudarymo tokio visuomeninio — politinio centro, kuris tikrai apjungtų visas lietuviškas jėgas ir pastangas.

LRS-ės europinės organizacijos atstovų suvažiavimas reiškia įsi-

tikinimą, kad pirmuoju žingsniu lietuviuomenei užsienyje konsoliduoti, laisvinimo darbui suderinti bei jo veiksmingumui pakelti, turi būti sušaukiamas visų politinių, rezistencinių bei visuomeninių organizacijų atstovų darbo konferencijos, kuri demokratiškai būdu aptartų laisvinimo veiklos bei organizacijos trūkumus ir nustatytų naujas gaires ateičiai.

Šiai konferencijai sušaukti pasitarimai turi būti pradėti nedelsiant.

7. LRS-ės europinės organizacijos atstovų suvažiavimas tvirtai pareiškia, kad savo darbe LRS-ė, kaip ligi šiol laikėsi, taip ir ateityje nenukrypstamai laikysis pagrindų, išdėstytų LRS-ės Steigimo Akte ir 1951 metų lapkričio 28 dienos viešame jos pareiškime visuomenei.

Be to, Suvažiavimas padarė eilę nutarimų, kurių svarbiausieji yra šie:

Turint galvoje tebereiškiamas lenkų pretenzijas į Vilnių bei Vilniaus Kraštą, būtina sustiprinti aiškinamąją ir politinę akciją tarp tautinėje plotmėje ir rimtai rengtis ateičiai, kad būtumė pasirengę, lenkams sprendžiamuoju momentu šį klausimą keliant.

Kadangi LRS-ės nariai daro savo inaus į Tautos Fondą, reikalauti, kad T. F. būtų visuomenės kontroleje ir kad jo atskaitomybė būtų teikiama viešai.

Siekti glaudžiai bendradarbiauti su visomis lietuviškomis organizacijomis, dirbančiomis Lietuvos laisvei, ypač su rezistencinio pobūdžio organizacijomis. Esamą ir mezzgamą bendradarbiavimą stiprinti ir plėsti.

Aktyviai dalyvauti kultūrinėje veikloje drauge su kitomis organizacijomis; kiek klausimo apie D. Britaniją — pirmoje eilėje su D. Br. Lietuvių Sąjunga.

Laikydamos, kad jaunosios kartos išveivijoje auklėjimas lietuviškoje patriotinėje dvasioje yra vienas svarbiausių visuomeninių ir tautinių mūsų išveivijos uždavinių, Suvažiavimas su pasitenkinimu konstatuoja PLB Vokietijos Krašto Valdybos ir Ginnazijos Vadovybės didelės svarbos toje srityje darbą — Vasario 16-os Ginnazijos išlaikymą, jos plėtimą bei gerinimą. Šimto kito jaunųjų lietuviškųjų širdžių auklėjimas lietuviškoje dvasioje, apsaugojimas jų nuo išnykimo savo Tautai svetimose aplinkose, daugumos jų ištraukimas iš nepavydintų stovyklinių fizinio bei tautinio skurdo, sąlygų — yra darbas, kuris pats savaime šaukia lietuviškosios visuomenės ne vien pritarimo, bet, svarbiausia, ir visokeriopos imanomos paramos.

Suvažiavimas kviečia visus — LRS-ės narius pagal išgelės remti šį taurų lietuvišką darbą.

Suvažiavimas pripažino būtinumą įsteigti specialųjį LRS-ės fondą pagrindinei darbo sričiai. Šiam fondui pradėti čia pat susirinkime suaukota apie sv. 20.00

Suvažiavimas išsuntinėjo sveikinimus visiems jį sveikinusiems ar linkėjimus atsiuntusiems asmenims bei organizacijoms ir, be to, dar šioms: Lietuvos Igaliojimo Ministeriui Washingtone P. Žadeikiui, Amerikos Lietuvių Tarybai ir per ją visiems Amerikos lietuviams, LRS-ės Garbės nariui prof. M. Biržiškai, LRS-ės Vyr. Kom. vicepirmininkui Dr. J. Vėbrai, LRS-ės Amerikos Reikalams Sekretoriui S. Mackevičiui.

Suvažiavimas baigta Tautos Himnu.

G. P.

Kultūrinės AKTUALIJOS

NUTYLĖTA CITATA

Apie "Margučio" jubiliejinį muzikos koncertą, įvykusį Chicagos operos rūmuose gegužės 2 d. — spausdinomė muzikės Gudauskienės recenziją "L. L." Nr. 19.

"Margučio" žurnalas savo gegužės — birželio mėn. laidoje jiems palankesnes tos recenzijos vietas fotografiniu būdu perspausdino, nutylėdami, tačiau, iš kur tai jie paėmė.

PIRMOJI KREGŽDUTĖ APIE DR. J. DEVEIKĖS STRAIPSNĮ

Dėl mūsų spausdinamo Dr. J. Deveikės studijinio straipsnio — "Lietuviškų tipų beiškant" pirmoji reagojo Chicagoje 41-sius vietas formalinio uždarmo arba vien moraliniu kriterijumi, tad nauji atžvilgiai šioje srityje laikytini geru ženklais.

"Bet gi šitoks bandymas literatūroje atvaizduoti lietuvių palyginti su gyvenimo faktuose dalyvaujančių ir istoriniu lietuviu — įdomus ir sveikintinas. Ypač, kad mūsų raštų vertinimai pastaruosiu laikais iš viso yra susiaurėję dažnai iki formalinio uždarmo arba vien moraliniu kriterijumi, tad nauji atžvilgiai šioje srityje laikytini geru ženklais."

FILMUOJAMI KULTŪRINIAI ĮVYKIAI

Vieno Informacinės Komisijos nario iniciatyva pradėta filmuoti svarbesni Chicagoje vykstantieji įvykiai.

Tai maloniai sutiko daryti Dr. Stasys Budrys su jo turimu filmavimo aparatu. Filmus, pagėdaujant, jis mielai parodys susidariusia auditorijai ar leis naudotis Kultūros Tarybai. Reikalui esant, jas perleis kuriai mūsų kultūrinei institucijai.

Jau nufilmuota Chicagoje buvusi liet. spaudos paroda, taip pat ir gegužės 20 d. uždarytoji 12 lietuvių grafikų paroda. Abu filmai spalvoti.

Be eksponatų ir kūrinių, taip pat nutraukta eilė su parodomis artimiausiu susijusių asmenų, tiek kultūrininkų, tiek visuomenininkų.

Norisi atkreipti dėmesį, kad visas su filmavimu susijęs išlai-

das padengia pats Dr. St. Budrys. Tai tikrai pavyzdingas kultūrininkams mostas jo, kaip lietuviu.

"LAISVOJI LIETUVA" GRAIKŲ SPAUDOJE

Viename didžiausių Amerikoje leidžiamų graikų laikraščių (neturėdami graikiško raidyno, negalime duoti jo tikslaus vardo), kurį lietuviškai pavadintume "Graikų Spauda", savo 2222 nr. (birželio 11 d.) laidoje įdėjo labai lietuviams palankų straipsniuką apie mūsų tautos išsikrovimą prieš 50 metų spausdinto žodžio teisę, apie Chicagos lietuvius, pažymėjo lietuvių ir graikų kalbų tam tikrą giminingumą ir kt.

Taip pat paminėjo "Laisvąją Lietuvą" ir jos redakt. Algirdą Gustaitį, kuris užmezgė ryšius su minėta graikų redakcija ir jiems suteikė atspausdintas žinias.

"Graikų Spaudos" redakt. yra Paul Javaras.

Būdinga, kad minėtas laikraštis, be gausaus tiražo Chicagos graikų kolonijoje, turi "daugiau kaip po vieną skaitytoją kiekviename JAV-ųjų valstijoje".

KNYGNĖSYS INFORMUOJA AMERIKIEČIŲ SPAUDA

Knygnešys Al. Žalpus lankėsi "Chicago Tribune" dienraštyje, norėdamas duoti informaciją apie lietuvišką spaudos 50-metį.

Jo pastangomis to pat turinio žinutė atspausdinta 30.640 egz. spausdinančiame amerikiečių laikraštyje "Back of the Yards Journal" š. m. 24 nr.

SPAUDOS PARODĄ CHICAGOJ viso labo aplankė apie 2.000 žmonių.

12 GRAFIKŲ PARODĄ CHICAGOJE

aplankė vos apie 200 žmonių.

ARGENTINOJE "LAISVOJI LIETUVA"

buvo platinama Buenos Aires surengtame spaudos teisių atgavimo minėjime Dr. V. Kudirkos salėje.

KOTRYNA GRIGAITYTĖ,

mūsų bendradarbė, ruošia atiduoti leidykloms išleisti savo novelių ir naujausių eilėraščių rinkinius.

ZURNALISTŲ KLAUSIMU

ALFONSAS GIEDRAITIS

Žurnalistų reikalais mūsų spaudoje telpa labai nedaug rašinių. Spausdinami šį gerb. A. Giedraitis straipsni, dėl kai kurių jame keliamų klausimų esame švelnesnės nuomonės.

Tuo klausimu leistume ir kitaip galvojančioms pasisakyti.

Red.

* Visai sutinku su Kęstučio Gardino išskeltomis mintimis jo straipsnyje "Žurnalistas ir jų paskirtis" ("LL" Nr. 17). Iš savo pusės aš tik norėčiau kai ką papildyti bei praplešti ir kai ką savai pasakyti.

Praktiškai imant, Liet. Žurnalistų Sąjungos įstatų projekte (4 str. 2 sk.) žurnalisto apibrėžimas gali būti pakankamai logiškas tremties metų (kaip dabar esame), o "žurnalistas, kuris pragyvena iš rašymo spaudai" — normaliems laikams, esant savoje tėvynėje. Abu aptarimai tinkami tik formalinei žurnalisto, kaip L. Ž. S-gos nario pusei apibūdinti. Tačiau, reikia skirti dalyko formalinę pusę nuo esminės.

Aišku, kas sugeba pragyventi iš honorarų, ar bent jie sudaro didesnę ar mažesnę kitokių jo pajamų dalį, tai jau savaime toksai asmuo yra redakcijai įvertintas ir tokių kvalifikacijų pilnai pakanka būti Žurnalistų S-gos nariu, jei tam nepasitaiko kitokių kliūčių.

Žurnalistų S-gos narys yra vadinamas žurnalistu tokia pat prasme, kaip Miškininkų S-gos narys miškininku. Tačiau, kaip darbo funkcijoms ir tarnybiniams laipsniams miškininkas nėra lygus miškininkui, taip ir žurnalistas — žurnalistui. Tenai yra urėdai, girininkai, eigučiai, čia — žurnalistai, korespondentai, reporteriai. Miškininkų laipsnius visuomenė gerai atskirdavo iš uniformų, bet žurnalistai uniformų nedėvi, todėl pastarųjų laipsnius prisiėmia skirtingai iš jų darbų — raštų, nes veido išvaizda bei elgsena kartais gali suklaidinti.

Reporteris — dienos įvykių fiksuotojas ir pranešėjas laikraščio redakcijai, nepridedant savų išvadų nė komentarų; medžiagos tiekėjas dienraščiui ar savaitraštyje.

Reporteris — dienos įvykių fiksuotojas ir pranešėjas laikraščio redakcijai, nepridedant savų išvadų nė komentarų; medžiagos tiekėjas dienraščiui ar savaitraštyje.

rūpinę žinių šaltiniais — mokslinė literatūra, liečiančia rašomąją sritį, kad, reikalui esant, būtų galima įrodymus teisėtai paremti nenuginčijamais argumentais.

Žurnalistas privalo turėti bendrą supratimą įvairiose ekonominio ir politinio gyvenimo, administracijos, mokslų ir meno srityse; jo biblioteka — pakankamai gausi adm. įstatymų ir spec. mokslų knygomis, pradėdant "Vyriausybės Žinių" komplektais ir baigiant enciklopediniais žodynais. Sąžiningas žurnalistas nepanaudos keplių sakinių, kas galima nusakyti vienu, kad už permokėtą honorarą negaišintų skaitytojo.

Apert čia išvardintų sričių, žurnalistas seka užsienio spaudą ir svarbesnių straipsnių ar knygų daro ištraukas bei vertimus, recenzuoja knygas ir teatro veikalus, rašo kritikos straipsnius (kritiką — nagrinėtoja, interpretatorių ir komentatorių nereikia maišyti su rašytojo sąvoka), brošiūras, knygas (publicist. klausim.), redaguoja laikraščius ir t. t. ir t. t. Žodžiu, šia prasme žurnalistinio veikimo skalė yra labai plati ir visų jos stočių neįmanoma šiame rašinyje sutalpinti.

Valstybės leidžiamas dienraštis — oficialus gabius žurnalistas skiria užsienio spec. korespondentais su jv. vieta užsieniuose, informuojančiais dienraštį apie tu valstybių ekonominio bei politinio gyvenimo svarbesnių įvykių eigą: posūkius bei perspektyvas tarptautinės politikos prasme.

Praktiškai išsireiškiant, tai yra paskutinis pereinamasis žurnalistikos laipsnis ir diplomatinės tarnybos rangą, neįeinanti į šio rašinio temą.

Geras — ateities įvykius pramatantis — žurnalistas yra labai svarbus asmuo visuomenei, tautai ir valstybei. Vaizdžiau išsireiškiant, politinių painiavų kamurto siūlgaliai yra jo dėšines puoštuose. Todėl kartais jo pareikšta nuomonė (žodiškai) vykdomosios valdžios veiksmams gali būti labai naudinga, ir galima susilaukti daug žalos, jeigu tos jo nuomonės neįvyksta.

Pavyzdžiui, nekrepiant dėmesio į vieno mūsų gero žurnalisto patarimus ir pėrvėlai likvidavus jau išsiplėtusį priešvalstybinį tinklą (garsioji Neumano ir Zaso byla), buvo neišvengta labai nemalonių ekonominių ir politinių komplikacijų su to meto Didžiuo-

ju Reichu.

Žodžio žurnalistas sąvoka reikia skirti nuo atskirų mokslų specialistų, užpildančių specialiosios periodinės spaudos skiltis, pav., žurnalų: "Medicina", "Mūsų Girios", "Veterinarija ir Zootechnika" ir t. t. Šios rūšies periodinė spauda yra taikoma minėtų mokslų sričių profesionalams, bet ne visuomenei, kuriai vistiek ji neprieinama per chemijos, matematikos formules bei specialius tu mokslų terminus. Tos rūšies straipsnių autoriai yra atitrukę nuo visuomenės — uždėję savo profesinės specialybės sritį, — jie rašo ne visuomenei, — todėl jie nėra žurnalistai, bet daugiau ar mažiau priskirtini prie mokslininkų kategorijos ir vadinami, pagal jų atliktų darbų rezultatus, tyrinėtojai, konstruktoriai, išradėjai, mokslininkai, etc.

Kad atskyrus laikraščio korespondentą nuo kokios nors įstaigos korespondento, vykdančio susirašinėjamą su kitomis įstaigomis bei asmenimis, ar reporterio nuo ne spaudos reporterio, buvo priimta vadinti ir raštuose žymėti: žurnalistas — reporteris, žurnalistas — korespondentas. Ši gradacija nė kiek nenušizengia logikos dėsniams, nes, kaip minėjau, reporteris ir korespondentų medžiaga neišvengiamai panaudojama publicistiniams straipsnims, o kartais net ištiesai perspausdinama žurnaluose. Todėl, formaliniu požiūriu, jie turi teisę vadintis žurn.—reporteriais ir žurn.—korespondentais.

(Bus daugiau).

Atsižusta paminėti

"KREGŽDUTĖ", II dalis, pedagogo A. Rinkūno parengtas vadovėlis, kuriame yra daug skaitymams medžiagos, daug aplinkos ir tėvynės pažinimo dalykų, daug patriotinės poezijos. Vadovėlis gausiai iliustruotas dail. T. Valiaus piešiniais ir Lietuvos vaizdais ir specialiai parengtas pagal naujausias JAV ir Kanados liet. mokyklų programas. Knygą puošia gražus dail. T. Valiaus pieštas viršelės. 184 psl. Kaina 2 dol. 75 c.

Vadovėlis taikomas visoms liet. mokykloms ir tinka kaip skaitymų knyga vyr. pradinės mokyklos skyriams.

Užsakymus ir pinigų siųsti: K. Mockus, 649 E. 4 st. So. Boston, Mass.

Dr. Jonė Deveikė

LIETUVIŠKŲ TIPŲ BEIŠKANT

(Tąsa)

Vytautinio lietuviu nuosekliai ir nuolatiniai iš mūsų tarpo išspaudyme, reik išieškoti pagrindines priežastis aiškinant mūsų senosios valstybės žuvimą, o lygiai ir mūsų dabartinių nelaimių šaltinį.

Po tos trumpos kelionės po mūsų tautos ir valstybės viršūnes nusileiskim kartu su Ramonu į mūsų provincijos miesto kasdienišką, kad ir ne kasdieniškus įvykius pakeliantį, gyvenimą. Pažiūrėkim, kaip tas ar kitas lietuvis dienos įvykiams reaguoja.

Pirmuosius rusus pamachiūs dėdė Kubilius Norkaičius: — Jūs sakot matėt? Mes dar nieko nematėm...

— Jūs sakot namo, jei tie namai dar mūsų (psl. 10). Tas pats Kubilius apie Norkaičių dukterį: — Man viena aišku, ji gali taip pasielgti, kad velnias žino kas iš to išeis.

Toliau Žolynui: — O tu Norkaičio žodžius atsimink, tau nemalonumų tikrai bus (psl. 144).

Žolynas, dar jaunas studentas: — Tauta, liaudis mėginas prisitaikyti, bet nieko iš to neišeis. Ir tauta net nepajėgs suprasti, kodėl neišeis. O klydys du dalykai — religija ir nuosavybė (26 psl.).

— Tauta turi kuo didžiūti, jei nori išlikti (psl. 37). .... — Labai reikia, kad bent vienas iš tikimas, susipratęs mokins taptų komjaunuoliu... Gal žinote, kurio tėviškė netoli vokiečių sienos.

— Puiku, atneškite (šapirografą) pas mane. Bus reikalingas. Gal li saviškių sąžines pakulentis (psl. 177). Dar labai svarbus dalykas —

patarkit, kad jūs draugai už paskutinius pinigus prisipirkty patriotinius, religinio turinio knygų, jų daugiau nebus.

— Na, o mums nė į galvą neatejo.

Kokie nuostabiai puikūs jo pamokymai mokiniam, kaip laikytis, kai mokytojai bus priversti dėstyti... Jei vienas mokinių klystų (psl. 178).

Jis yra drąsus, labai drąsus, bet tiktai tada, kada tikrai reikia. Mokinius tiesiai išpėja — būkite atsargūs, o dėdei drąsiai pabrėžia:

— Bet jūs, dėde, labai neatsargus. Pasakėte išvalys tuos bolševikus. Ką galit žinoti, ką jis mano?...

— Ir kokia patriotinė politinė programa, rodos tokiam paprastame ir visai kitam tikslui skirtame sakinyje:

— Aš nemėgstu svetimos lovoje miegoti (psl. 232).

Vargu kada žūriam kitam rašytojui pavyks taip vaizdžiai ir taip trumpai pagauti šitam lietuvių tipui vieną pagrindinių savybių. Istoriniai šaltiniai jį pilni.

Koks savitas šitam lietuviui Žolyno juokas, kai jam Veronika išsigandusi pasakoja, kaip kumėčius areštavo (psl. 341). Jis yra pasėka ne kokio apkvaišimo, ne džiaugsmo, kad lietuvius areštuoja, bet išraiška toli nutatančio proto, tolimą tikslą matančio.

— Ir čia pat į užklausimą Norkaičytės: — Vakar jūs višką matėte... žinoma, dabar... smerkiate (psl. 260).

Gulbinas Žolynui: — mūsų likimas šito niekšo (Dagio) rankose.

Žolynas: — Šitą šunį reik nusauti!

— Ir tu taip manai?

— Aš galvoju apie tai. Daug kartų galvoju, bet... Aš nepajėgiu to padaryti ir mirti nebijau... Toliau priduria: žvirblis nėra užmušęs.

Padaro vediną daugelio motyvių, bet svarbiausias — Lietuvių reik valyti nuo tų, kurie jai blogą daro, jai blogo nori.

Dagi nužudžius, Žolynas stato tą patį klausimą Bronėi, kuri girdejo iš Norkaitės:

— Bronė, tu nesmerki manęs! — Dievui viską pavėsk, ne man. Bet ar tau nesunku, ar ne baisu?

— Ne, — atsakė ji tvirtai. — Tik man truputį keista.

— Tai jis tavęs neapkaltns, o aš nepajėgiu, nes myliu tave. Bet nuo žmonių slėpk, jie atleidiu tik sau, bet ne artimui (psl. 395).

Kokios puikios ir tipingos šitam lietuviui Bronės motinos pastabos:

— Mažiukai buvome mes, mažiukės buvo ir klaidos. Dabar dideli paėmė mus. Atsiminkit mano žodžius: dabar pamatysim ir didelę "tvarką". O dar pridėsiu, kada mums, suvalkiečiams, kokio valdžia buvo gera? (psl. 88).

— Kas gimė herojumi, suspindės visoje grožybėje, o niekšai išspaus mums ašaras, kaip tarkuojami krienai — taria Vaisnys ir dar atsako Norkaičiui:

— Kam čia reikia sakyti piktumo priežastis. Jūs, jūs pats parodysit jas ir tai netrukus. — Netrukus pakėlė jis pirštą aukštyn (psl. 38). — Čia ne stilius, čia ideologija! — Priduria jis to pasikalbėjimo metu, kur gydytojas Gudynas tarp kitko taria:

— Gerai, kad moki rusiškai. Vis pasiseks įlįsti į geresnę vietą (psl. 138).

Vytautinio tipo lietuvių — jau minėjau — šiame veikalė, kaip

gyvenime, daugiausia. Pradedant atsargiai aktingu Žolynu ir baigiant Dagio žmona, nepajėgiantis griežtai pasielgti, reikiamos įtakos turėti, jų visur pilna. Bet Žolynas yra lyg suskaldytas ir sukelia daugiau pasigallėjimo, nei pasigerėjimo jausmą. Tas pats su Dagiene. Tai vėl labai logiška. Per paskutiniuosius penkis šimtus metų šitas lietuvių tipas taip buvo utjamas, šmeižiamas, niokojamas jogallinio lietuviu. Jam buvo rodoma tokia neapykanta, kad per ilgą ir jis pats pradėjo žiūrėti į save lyg į kokią nesupratimą, blogiausia, kad jo nuostabiasius kūrinius — mūsų senoji valstybė susilaukė tokio pat įvertinimo svetimųjų, net mokslininkų, akyse.

Tai jogallinio, anot Ramono, norkaitinio lietuviu darbas. Ir toks gilus savo pasekmėse, kad net Nepriklausomybės laikais, vytautinis lietuvis — antrasis jos autorius, nepajėgė atsigauti, savo tikrąją vietą tautoje suprasti ir išieiti aiškion ir griežton kovon už Lietuvos, Lietuvių tautos išsilaisvinimą iš vergystės. Taip, iš vergystės, bet ne svetimiems, o jogalliniam lietuviui. Nes jam bevergaudami visa praradom.

Lietuvių tautoje yra apie trisdešimt tipų, kurie vienai ar kitaip apsiereiškia kaip vytautiniai. Dažnai juos galima surišti su mūsų žinomomis istorinėmis figūromis. Ramonas sugebėjo tik vieną Kubilių įsmeninti, jame gaila atpažinti Kęstučio ar Tumo kai kuriuos bruožus. Žolynas, nors jam nemaža vietos veikalė skirta, yra tik skicas, meistriškaip tobūlas, bet tik skicas. Dėl jo dar galima būtų spėlioti, kuriai grupei jis tikėtų, tada kai dėl Vaisnio net jokie spėliojimai nėra galimi. Tas pats dėl direktoriaus, paminėto tik vienu sakiniu — direktoriaus veidas buvo išbalęs, o akyse žibėjo ašaros — o visi sakė — kairysis (psl. 189).

Neigiamai itipai, neigiamos scenos autoriumi kur kas geriau pavyko, daugiau juose sodrumo, dinamizmo.

Neigiamai itipai, neigiamos scuderinta su jo moraline prigimtimi. Sviesūs plaukai, pailgas lietas veidas, bet neišdžiūvęs (kes labai svarbu), nieko nesakančios ir įdubusios akys ir apatinė lūpa. Visa tai randame Jogailos portrete. Liesas. Vadinasi dar penkiasdešimt metų neprasėkęs. Apie tą laiką normaliai imama tukti, sąžinei galutinai apsnūstant. Dažnai net nugaroje rindina kuprelė-atsiranda. Tai nėra intelektualo ar amatninko kupra, tu, kurie dienų dienos nepatogiai palinkę prie stalo ar įrankių, vėliau stuburkaulio atitiesti negali. Ne, tai tulkai arba įlinkimas, kurs atsiranda galvą vis traukiant ir pečius, lyg instinktyviai būtų bijoma galimų smūgių.

Kultūrinis lygis. Romane nė žodžio... — Gimnazijos mokytojas ką dėsto nežinia. Bet vargu gimnazistiką. Vadinasi, baigęs universitetą. Ji irgi turi būti raštinga moteris, jeigu jai net avansu su moka už knygą, kurią ji turėjo parašyti po kelionės Italijon. Vadinasi, mažų mažiausia yra gimnaziją baigusi, o greičiausiai ir universiteto ragavusi. Abu išmokslinti. Po svietą keliauo. Visiskas buvo paradyta, kad tautos elitiui priklausytų.

Bet yra prigimtis. Ir gaunasi: Daug kas gaunasi. O svarbiausia pagrindinė išvada nešvankios prigimties mokslai, jokios kelionės, jokie karališki vainikai, jokie švenčinimai ir sakramantai, net tėvynės nelaimės nepagerina ir tiek. Jei Augščiausias savo dieviškoje išmintyje paleido šion žemėn dvasios neužaugę, nėra žmogaus galioje jokių priemonių tam pakeisti. Kvailas ir baigęs universitetą lieka, tarp jam tolygių kvailas. Su niekšu tas pats, kartais moks-

las tik pablogina. Nėra žmogaus galioje iš piktžolės padaryti rožę, bet vertas jis baumės, jeigu piktžolėms leidžia nustelbti rožes. Todėl taip svarbu, kad tas tipas kuo mažiausiai turėtų mokslo.

Taip prieiname prie moralinio šito lietuviu tipo portreto. Vargu ar kada geresnį susilauksime. Tiek jis nuostabiai, stačiai geniališka schemos atžvilgiu tikslus, gyvenimiškai tobūlas, spalvingas. Ne dėl savo prigimties, kuri nykumu pasipuošiusi, neregėtu plokštumu pakvypusi, bet dėl Ramono meistriskų ir neįtikėtinais taiklių apibūdinių. Čia tu visų psichologinių perliū neišdėstyti, jų visų nesuminėti. Kaip Būtų gera, kad mūsų tautos tikrojo veido beiškant, višos mūsų kolonijos nepagalėtų viešose diskusijose į panagrinti ir jo garbei vis dar mėgiamus mūsų visuomenėje teismus suruošti.

Priklausome gadynei, kurioje viskas mėgstama išprausti į planus. Prisitaikant prie mados reikalavimų Norkaitį ir jo patelę galima imti religijos, moralės, tautos, visuomenės, šeimoms, bendravimo su vyresniaisiais ir su žemesniaisiais plane. Portretas, dar kartą pabrėžiu, yra tiek tobūlas, kad visiems planams ir kiekvienam atskirai medžiagos tiek ir tiek. Būtų gera, kad kituos veikaluos mes jį pažintumėm kunigo, diplomato, karininko, ūkininko vaidmenyse. Kiek teko gyvenimą stebėti, jo prigimtis visad vienodai prapliumpa.

Bet prieš nagrinėjant Norkaitį ir jo prigimties savybes, pagalvokimė, koks jis yra visuomenėje, kurioje jis gyvena ir koks jis yra tai visuomenei.

(Bus daugiau).

LAISVOJI LIetuVA

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

FREE LITHUANIA LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION

Vyr. redaktorius Vyt. Staneika

straipsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

Išdėtomųjų skelbimų kainos: 2.00 už colį vienoje skiltyje.

Prenerata: metams - 4.50; pu. sei metų - 2.50. Atskiras numeris 10 c.

DIEVO ROLĖ POLITIKOJE

P. Karvelio iki šiol dar neįrodymas teigimas, kad jis esąs Bonnos vyriausybės pripažintas Lietuvos Respublikos atstovu, Čikagoje sukėlė gyvų diskusijų.

buvo išremitas reikalaujant krik. dem. partijai, kun. M. Krupavičiui vadovaujant.

Toliau visos katalikiškos organizacijos raginamos protestuoti prieš tuos, kurie, girdi, "vadinistinio režimo žmonių" vadovaujami.

3. Žymiai vėliau, Lietuvą jau valdant tautininkams, kurie sudarė konkordata, kai kurie dvasininkai per užs. reik. min. direktorių K. Bizauską (krik. dem.) įtaigavo min. S. Lozoraitį išsiųsti seminarijų vizitatorių vieną dominikoną.

Šitie pareiškimai yra smūgis tiems, kurie tikėjosi, jog esame pasiekę tokį kultūros laipsnį, kuriame Dievo rolė politinėse diskusijose yra sumažinta iki minimumo.

4. Trukstant inteligentinių pajėgų, politika Lietuvoje pradėjo verstis daug kunigų, pvz., krik. dem. partijoje Purickis, Jurgutis, Smulkštys, Vilimas, dr. J. Vailokaitis, tautininkų part.: dek. Mironas, L. Tamošaitis. Kai kurie jų tiek atšalo nuo pirmojo pasaulinio karo, kad nebeatitiko kunigo idealui, o vienas, norėdamas valstybės aktyve legalizuoti savo seksualinę ryšį, net perėjo reformatų tikybą.

Visų pirma, kas gi yra toji ALRK Federacija? Nagi, iš esmės žiūrint, tik smulkaus savitarpo draudimo draugija! Todėl ir jos nuomonė apie Vliką dar nėra tarytum popiežiaus ex cathedra paskelbta dogma, kurią katalikai "visuomet pripažino ir pripažins".

5. Vargiai ar tinka katalikų kunigų pareikšti taip, kaip prel. Krupavičius pareiškė: susidėjus, kad ir su pačiu vėliu, jei galėčiau Lietuvai padėti. Juo labiau, kad jis panašiai ir elgėsi, siūlydamas savo garsiam memorandumui kompartijai savo bendradarbiavimą. Jo laimei, "velnias" tą pasiūlymą atmetė.

Tiesa, kartais daug kam atrodo, kad Vlikas paskutiniuoju laiku virto krikščionių demokratų dominija. Tačiau ir tai dar neleidžia jį laikyti katalikiška institucija, kaip ir pačią krikšč. demokr. partiją, nes:

Keistai skamba ir federacijos draudimo draugijos priekaištai dėl "vadinistinio". Juk federacijos pirmininkas, būdamas Lietuvoje, pritarė gruodžio 17 d. perversmui, o žiūrint jau "katalikiškai" reikėtų pridurti, kad Popiežius, apdovanojdamas aukščiausiu Vatikano ordinu diktatorių Franko, parodė, kad jis parlamentarinį režimą nelaiko būtina reikalingu visiems katalikų kraštams.

1. Krikščionys demokratai, valdydami Lietuvą, atmetė Popiežiaus pasiūlymą sudaryti konkordata. (Jie tikėjosi, kad šiaudamie si prieš Vatikano prolenikišką politiką, atimsią gerą agitacinę medžiagą iš kitų partijų).

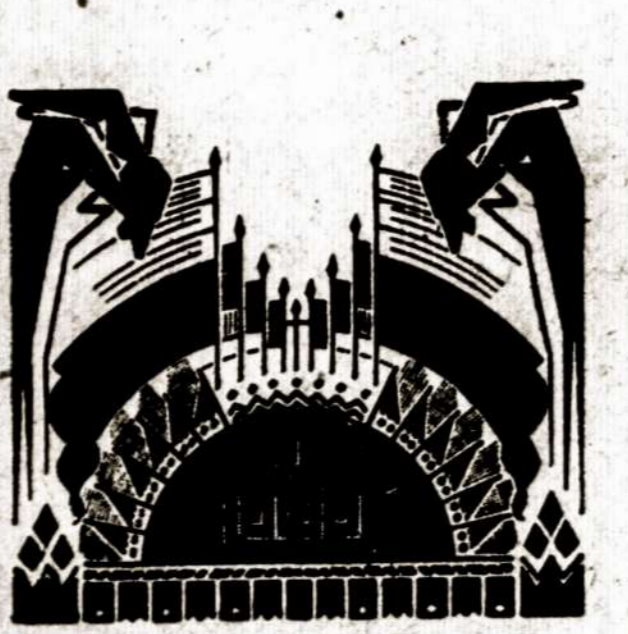
Dėl viso to atrodo, kad nei federacija, nei krik. dem. negali kalbėti visų Lietuvos katalikų vardu ir būtų visiems sveikiau, jei to nedarytų. Man atrodo, kad nei federacija, nei krik. dem. dar neišnaudojo visų katalikams suteiktų privilegijų, būtent, ne kitus keiktų, bet už kitus ir save melstų. — Ar nebūtų gražu, jei federantai ir k. d. politikai ne tik prašytų Dievo dr. Br. Dimeikiui pašalinti iš "MARGUČIO" radijo, kad tuo būdu "Draugo" valandėlė susilauktų daugiau klausytojų, bet dar pridėtų ir šį posmelį: "Viespatie, pasigaliek mūsų... ir gražink logiką mūsų galvosenai!"

DĖL SPAUDOS LAISVĖS RAGINA NESKAITYTI

Siemiet minint Spaudos Metus, daug įdomių dalykų dedasi periodikos pasaulyje ir kultūrininkų tarpe.

Kažin, ar vertėjo religijos saugotojams taip griežtai reaguoti, nes visa ateis ir praeis, tik Jo ant uolos pastatytos Bažnyčios vienas laikraštis nesugriaus...

Vienas iš tokių, daugiausiai triukšmo sukėlęs, buvo Aleksio Rannit straipsnis "Vienybėje", kuriuo jis, pasinaudodamas eilės mokslininkų pasisakymais, gerokai suabejojo dėl Kristaus tokios mirties, kokia oficialiai laikoma.

Į tą diskusinį straipsnį reagavo "Darbininkas" paskelbdamas New Yorko — New Jersey Kunigų Vienybės išpėjimą tikintis, taigi ir pasiūlymą "Vienybės" neskaityti.

AR TOLI TAIP EISIME?

P. St. Lozoraitis pareiškimas spaudai dėl p. Karvelio "paskyrimo" atstovauti Lietuvos Respubliką Bonnoje, sukėlė išties audrą. Kaip toli einama, rodo žemiau talpinama ištrauka iš "Draugo" 138 Nr.

New Yorke Vliko Vykdomosios Tarybos Pirmininkas p. K. Žalkauskas, tuo pačiu reikalauja, kaip teigia "Naujienos", 140 Nr., pareiškė:

ALRKF PAREIŠKIMAS

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijai visuomet džiaugiasi ir įvertina kiekvieną žygi tiek atskirų asmenų, tiek organizacijų bei laisviniu veiksmų, kurie prisideda vkitataučiuose prie Lietuvos vardo iškelimo ir jos laisvės gražinimo.

1) Vlikas, Vokietijos Užsienio Reikalų Ministerijai tokio turimo rašto, apie kurį kalba p. S. Lozoraitis, nėra rašęs, ir jokio atsakymo nelaukia.

2) Vliko pirmininkas pasiūlė pačiam Diplomatijos Sefui pristatyti Bonnos vyriausybei sutartą asmenį, bet p. Lozoraitis nesutiko ir atmetė visus Vliko Pirmininko prelado M. Krupavičiaus pasiūlymus tartis dėl del Bonnoje skiriamos asmens. Tuomet paskirti atstovą turėjo Vlikas ir jo Vykdomoji Taryba.

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos Centro Valdyba.

Kad lengviau opoziciją sudorojus, pirmiausiai puolami patys rimčiausi apžvalgininkai. Ištrauka iš to paties "Draugo" Nr.: ALRKF Chicago apskr. pareiškimas

Mus, chigagiečius stebina Margučio užimta linija. Margučio radio valanda vis daugiau pereina į žinomo politikieriaus, buvusio tautininkų generalinio sekretoriaus dr. B. Dimeikiui rankas. O šis be skrupių vis daugiau ir dažniau užgaulioja katalikus ir puola Vliką, ir net Amerikos Lietuvių Tarybą.

ALR Kat. Federacijos Chicago apskritis, Iš aukščiauo paduotų ištraukų matome, kad Vliko — p. Lozoraitis nesutikimais, visu galimu svoriu perkeliama į visuomenę.

Artimi "Draugo" štabo nariai, lankosi pas "LL" skelbėjus su sąsūmiais ir reikalavimais neduoti skelbimų "LL" ir pan. Vadinasi, jei nori gyventi, neturi teisės pareikšti pozityvios kritikos Vliko adresu.

"Naujienos" maršiuoja paskui "Draugą". Jos 140 Nr. šaukia, kad p. Lozoraitis klaidina visuomenę ir priduria šias kartoja: "Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (Vliko) Vykdomosios Tarybos narys Dr. P. Karvelis pereito mėnesio pradžioje pranešė nuvykęs į Bonną ir atsilankęs š. m. gegužės 3 d. vakarines Vokietijos užsienio reikalų departamente (Auswaertiges Amt), kuris jį priėmė, kaip Vliko paskirtą asmenį "Lietuvos Respublikai atstovauti".

ATSILIEPIA IR p. P. PIRMININKAI, CHICAGOJE VIENAIP — NEW YORKE KITAIP

Vliko Pirmininkas, kun. M. Krupavičius, dėl p. Lozoraitio pareiškimo, nuneigiančio Dr. P. Karvelio paskyrimą, kaip r. "Naujienos" 140 Nr., pareiškė: "Lozoraitis, rašė, kad oficialios Lietuvos Respublikos atstovybės Bonnoje nėra. Tiesa, kad dar nėra, bet su Vokietijos vyriausybe yra susiprasta, kad atstovybė bus įsteigta ir kad šituo reikalu Dr. Karvelis tarsis su Vokietijos užsienio reikalų ministerija.

Lozoraitis, sakosi iš kokių ten "autoritetingų šaltinių" patyręs, jog Vlikas rašęs laišką Vokietijos užsienio reikalų ministerijai, bet negavęs atsakymo. Iš tikrųjų Vlikas paruošė raštą vokiečių užsienio reikalų ministerijai, išdėstydamas savo delegaluojamojo asmens, Dr. P. Karvelio įgaliojimus. Tą raštą Dr. Karvelis įteikė ir jisai buvo oficialiai priimtas. Jokio atsakymo raštu iš Vokietijos vyriausybės nėra laukiama.

Dėl Dr. Geručio paskyrimo kun. M. Krupavičius visai neužsiminė, tuo pačiu pripažindamas p. St. Lozoraitio teigimą.

LIETUVIŠKU KELIU

Savos politikos apžvalga

Rašo: STP. VYKINTAS

VYSK. M. REINIŲ IR KUN. V. MIRONŲ PRISIMINTI

Kai aną kartą rašiau apie vysk. M. Reinį, dar nežinojau, kad jis yra bolševikų nukankintas, lygiai, kaip ir buvęs min. pirmininkas kun. Vladas Mironas. Jie nebuvo "mūsų partijos" žmonės ir pagal partinę išgalėjusią tradiciją mes turėtume apie juos tylėti, tačiau jie buvo ir yra Lietuvos kankiniai, ir tai svarbiausia, dėl ko privalu apie juos kalbėti.

Vysk. M. Reinys buvo žinomas kaip vienas iš intelektualiausių ir tauriausių vyškų. Grynas lietuvis, aukštaitis, pasiukojęs Bažnyčiai, Lietuvai ir mokslui. Jis ištikimai budėjo Vilniaus sargyboje. Jis liko ištikimas Kristaus pasiaukojančiai ir kovojančiai Bažnyčiai. Mirė toli nuo Tėvynės, jai savo gyvybę aukodamas. Mirė, kaip Lietuvos kankinys. Ne tik garbė Jam, bet ir "didvyrių žemei" didvyrio vardo palikimas.

Kun. Vladas Mironas taip pat

grynas lietuvis, rokiškėnas. Jis dar caro laikais kartu su Smetona kovojo dėl Tėvynės. Politškai jis buvo artesnis Vaižganto, negu Reينو žmogus. Jis stovėjo tarp Smetonos ir Voldevaro. Politškai dirbo daugiau už kulisuose, negu viešumoje. Ir kai išėjo į viešumą, neilgai tegalėjo pabūti. Jis buvo ne viešumos žmogus. Jis — pogrindžio veikėjas. Jis vaidino žymų politinį vaidmenį per visą Smetonos režimo laikotarpį. Kokių vaidmenį jis vaidino, nustatys istorikai.

Jis, kaip ir vyskupas Reinys, mirė kankinio mirtimi ant anglų belaisvių rankų. Toli nuo savo mylimos Dzikijos, kuri jam buvo tapusi antra tėviškė šalia Aukštaitijos. Apie abudu kankinių turiu daug įdomių atsiminimų, bet šiandien dar peranksti atsiminimus rašyti.

Politinė konferencija jau įvyko

Mūsų treties visuomenėje buvo daug sielotasi dėl mūsų politinių veiksmų konferencijos. Kiek žinome, buvo sudaryta konferencijai ruošti komisija iš p. p. Lozoraitio, Žalkausko ir kit. Atskirų organizacijų: LAS-o, LRS. Buvo kreipiasi šiuo reikalu į Vliką ir Konferencijos Šaukimo Komisiją ir buvo prašyta šią konferenciją pirma siauram maštabe šaukti Europoje ir paskui didesniame maštabe — Amerikoje. Deja, Vlikas išdidžiai pažiūrėjo į organizuotas visuomenės balsą ir nutarė savaip veikti. Dabar iš "Elto" komunikato sužinojome, kad lietuvių politinė konferencija įvyko š. m. gegužės 18—19 d. d. New Yorke. Kas joje dalyvavo? Ogi tų pačių Vliko 10 partijų ir sąjūdžių atstovų. Pon. min. P. Žadeikiio įgaliojinius dalyvavo tik kaip stebėtojas.

Ką ši konferencija nutarė? Iš komunikato visiškai neiškiu. Visas komunikatas skamba bendro-

mis, nieko nesakantiomis, frazėmis. Išdiskutavo laisvinimo programą. Kokią? Išsprėdė sienų problemas. Kokių sienų? Viskas nuo visuomenės komunikate nusilepiama. Atrodo, kad mes politinį darbą dirbame ne laisvame demokratiiniame pasaulyje, bet bolševikų kacetė.

Dar įdomus konferencijos konstatavimas: viskas eina išlaisvinimo kryptimi ir Lietuvos valstybės suvereninių teisių vykdymo atstatymas tēra laiko klausimas. — Sena pasaka, kuri klotama jau beveik 10 metų ir nežinia, kiek dešimtmečių ją Vliko politikai dar kartos. Lietuviška patarlė tiksliau nusako: kol saulė patekės, rasa ir akis išės. Tačiau mes nesame pesimistai ir manome, kad ir rasa ir laikas mūsų akių neišės, jei patys politikai nebūsime žilbi ir mokėsime ilgomis distancijomis planuoti ir dirbti. Deja, iš Vliko to realaus politinio darbo nesimato.

L. Virbickas.

SAVANORIAI

A. A. savanorį kūrėją kap. Vladą Ivanauską prisiminus. Aš pamenu... Tada žygiavo gretų Kovos aprangoje, su šalmais ant galvų; Riedėjo pažrankos, kulkosvaizdžiai, granatos Ir kariška daina aidėjo virš kalvų. Jaunų veidų, šalmų ritmu bangavo jūra, Vieni buvo rimti, su šypseną kitį. Jaunuoliais ir senais šalygatviai sužiūro pati. Tarp tų veidų ir jo ramus šypsenos veidas. Kaip visuomet žvalus, su šypseną gryna. Pamojo man ranka, žingsnių dundėjo aidas, Ir bangose šalmų jo dingto šypseną. Praėjo metų daug, ir daug žygiavo, ejo Laisvės keliais kovoj už ateitį tautos; Ir jis visur drauge ir ejo ir būdėjo: Sargyboj ir tanke prieš priešus Lietuvos. Kodėl taip jį visur kovų verpetai trauke? Kodėl gi jo nerimo, draskėsi širdis? Jis iš vadų tyžto, garbingų žygių laukė, Ir blaškėsi, kaip ant tautos jau ritos prautis. Žinau kodėl, žinau! Jis buvo nuo Veliunos, Ir bočiai šimtmečiais ten grūdinti kovos, Ir jo nepalenkė kalėjimam, nei rudas, nei raudonas, Nei šlykštus išdavims maskoliškoms gaujoms. Tik vien mirtis užgnaužė drąsų kovos ryžtą. Palaužė jo jėgas valdžių bjauri klasta... Bet jo darbai žiedų žiedais praužė jo nekristų ant bolševikų svarstyklių.

Le ministre Imagineire

Genialusis prancūzų dramaturgas Molieras yra sukūręs "Le malade imagineire" (Tariamąjį Ligonį), kurį ir mūsų laisvas teatras Kaune pulkia vaidino. Tas pats teatras vaidino ir kitą puikų veiklą "Konsulo Granatą" su neužmirštamo atminimo K. Glinskio vaidyba. Šie du veikalai prisimenu, kalbant apie Eltos paskelbtą "ministerį dr. Karvelį, paskirtą atstovu prie Bonnos federalinės vokiečių vyriausybės". Visų tautų, lygiai ir vokiečių spauda, gaudo visokias žinias ir spausdina, kas tik sensacingesnio. Trumpą žinutę paskelbė ji ir apie "ministerį" dr. Karvelį. Vieni laikraščiai paskelbė jį atstovu, kiti delegatu, trečiai ryškinu... Tiek to, mes niekam titulu negailime ir gali dr. Karvelį nors ir prezidentu paskelbti. Tik kokia faktinė būklė? Iš patikimų šaltinių mus informuoja, kad dr. Karvelis Bonnoje yra laikomas neoficialiu Vliko atstovu "Delegieriu" titulu lietuvių tremtinikiams reikalams. Dėl to savu laiku L. Tautinio Sąjūdžio atstovas Vlike parašė savo atskirą nuomonę, kad Vlikui tokio atstovo nedera siųsti, nes "tai Vliką nužemia iki PLB funkcijų, iki socialines ir kultūrines organizacijos. Iš tų pačių šaltinių sužinota, kad dr. Gerutis prie Bonnos yra tikrai LDS paskirtas ir priimtas tokio mato pat teisėmis, kaip estų min. Selteris ir latvių min. Liepinis. Taigi, min. dr. Karvelio reklama Eltoje yra panaši į konsulo Granato ruošimasi būti konsulu arba naują medžiagą šiu dienų Molierui rašyti naują pjesę "Le ministre imagineire" (Ministeris įsivaizduojelis).

Ar taip saugotinis lietuviškos gyvybės?

Vliko vadovai paskutiniu metu emė šaukti į Lietuvą: saugokite lietuviškas gyvybes. Ir tai gal vienintelis politinis šūkis, kuris gimė kitiems iš šalies inspiravus, yra vilkininkų reikiama panaudojamas. Tačiau šūkis šūkiu, o gyvenimas sau. Šit Elta, kuri dažnai prirašo neapgalvotų dalykų, paskutiniame numeryje daug prirašė apie lietuvių Liaudies Ansamblių Vilniuje. Be abejo, propaganda prieš ruskius ir prieš bolševikus yra geras daiktas. Bet reikia mokėti ją rašyti. Ir ypač reikia vengti pavardžių ir faktų, kurie pakentkai okupuotame krašte bedirbantiesiems. Ką gi tai reiškia pasakymas: ansamblio dainos per radiją (vokiečių okupacijos metu) palaikė lietuvių rezistencinius jausmus. Ar jūs suprantate, vilkininkai, kad tai yra išdavystės pradžia. Sakote, istoriją atitaisote. Istoriją spėsite atitaisyti, o šiandien kiekvieną žodį pasverkite ir žiūrėkite, kad jis nekristų ant bolševikų svarstyklių.

kun. V. Mironas

AR TU NORI BUTI SVEIKAS?

DR. JONAS ADOMAVIČIUS

LIETUVIŠKAI GALVOSI — SVEIKATAI PAVOJŲ IŠVENGI

Ar tu vis tebemanai, kad vien žydai tegali reikiamai gydytis?

Apsispręskit, kaip sau norit, tautiečiai, kai tamstoms siūloma paskutinis medicinos mokslo žodis — dažnas savos sveikatos tikrinimas. Šių dienų medicina žmonėms 100% pagelbėti trokšta. Bet, jei pats ranka numoji į šių dienų medicinos patarimą, tai tegul veni protingi žydai ir gudrūs turtuo liai gydosi reikiamai. Pačiam, tiek teišmanančiam, užteks marinarinomis šimtmetinėmis — atgyvenusiomis savo amžių priemonėmis. Taip save "tvarkydamas" tu į pūdrą pusantro karto greičiau virsti, nei išmintingas tavo kaimynas. Taip elgdamas tu visai medicinos pažangą nepasinaudosi.

Tu savo toli pažengusią ligą daktarui parodę ir ligoninei uždirbti davęs, pas Pilypų Antaną bei kitą pakasynom' besirūpinantį keliausi. Argi ne taip tesielgia dauguma tavos galvosenos tavų kaimynų? Jie rudens lapais per anksti krenta ir mano, kad lietuviui darbininkui jau tokia dalia — taip, girdi, mūsų tėvai kritę ir tu čia nieko nepakeisi.

Liukimės save žudę!

Toks galvojimas, tai savęs žudymas — tegul ir iš nežinojimo ar iš apsilaidimo bei žalios spalvos pamėgimo, bet vis vien savizudyštė! Kodėl, tu, broliu, dar tik vakar, ar net šiandien Atlantą perplaukęs, paliovei sveikai — lietuviškai protauti? Numirti tu, juk, visada turėsi laiko — simpatizirasis Antanas nepabėgęs, Kazimierinė ar Tautinė Kapinės vietos nepritrūks — tai ko tu skubini? Kodėl tu nesileidi paskutiniiu medicinišku žodžiu gydomas? Ar tu manai, kad medicinos moksle laimėjimai vien tik protingiems kitataučiams, o ne lietuviams skirti? O gal dar tau iš galvos neišėina vergijos laikų liekana — tu vis dar tebetiki lietuvių iš menkesnės rūšies molio nukrėsta esant?

Kai jau juodaodžiai čia telis vis daugiau igauna, negi tū, lietuvi, savomis turimomis nepasinaudosi — reikiamai savos sveikatos reikalui nepasirūpinsi!

Anas sau liežuvių išstraukę, negi tu juose pasekdams savo plaučius žalosai?

Ak, pabusk, broliu! Gana rambėti — liaukis savais nagais sau duobę kasęs! Užtenka, kad jau tūla mūsūkis sava sūzaloje — savo liežuvių laisvoje šalyje pats išsiro- vė; negi tu, jū pasekdams, lietuviškumo atsikratęs, savo širdį ir plaučius iškonevėsi? Anas, mat, lietuviškomis savybėmis dabintis nesugebėjo — balandžių būdams jis žąsies taukais klojos ir tarėsi sugebėsiąs banginį atvaizduoti. Tokiam, nesuprast, jog lietuviškam

SKAUTAI IR POLITIKA

T. ŠALTINIS
(Tretias laiškas)

Ji mano vasario 4 d. "Laisvojo Lietuvos" nr. 5 tilpusį straipsnį "Skautai ir politika" taip pat re- agavo — tūlas Jono Ubarto slapy- vardžiu. (Žiūr. "L.L." nr. 12—13). Ji jo pasakojimus čia trumpai at- sakysiu.

Jis iš mano straipsnio skautuo- se tematą arba kunigų nenorin- čius skautus, arba tiš jėga besi- veržiančius kunigus į skautų or- ganizaciją.

Aš gi tepasisakiau tik prieš ne- partinėje skautų organizacijoje po- litikuojančius dvasininkus arba tais tikslais ten besibraunantius. Tarp tų sąvokų yra didelis skirtu- mas, kurį norinčiam pastebėti, ro- dos, nėra sunku.

Jo išmanymu, religinį auklėji- mą vykdyti "yra būtini įvairių konfesijų dvasininkai".

Atsakyk: a) Iki šiol su lie- tuviški skautais dirba tik Romos katalikai dvasininkai, todėl šiandien kalbėti iš vienos pusės lagero apie įvairių konfesijų dvasininkus nėra. b) Kadangi skautų organizacija nėra konfesinė or- ganizacija, tai ir religiniai klausimai nebūtinai ir nepagrindiniai turi būti dėstomi dvasininkų. Rašy- mas, skaitlavimas, tikyba, paišy- ba, dainavimas, kūno kultūra, ge- ografija ir t. t. iki šiol buvo pri- imta pagrindinai dėstyti mo- kyklose, ne organizacijose, ir iki šiol skautų organizacijose dar nei vienas mokyklos ar gimnazijos kursas nebūvo pervestas. Skautų vadovai mokyklose, gimnazijose kai kuriuos dėstomus dalykus sa- vaip perteikia jų vadovybėse esan- tiems jaunuoliams. Tas skirtingas perdavimo būdas, priėjimas ir su- doro vieną iš organizacijos savu- mų.

Pažiūrėkime, kaip į religinį auk- lėjimą žūri Baden — Powell ir jo skautų organizacija.

"Skautų ir skaučių sąjūdyje mes pateikiame berniukams ir mergaitėms tiktais (paprastai) ir pagrindinę religinę etiką ir po to reikalaujame ją praktikuoti. Ji yra tokia paprasta ir pagrindinė, kad paviršutiniams kritikai skau- tybė atrodo esanti "visai be reli- gijos". (Baden—Powell "Outlook" 111 psl.)

Dievo meilės sužadintumui siū- loma Jo kūrybos tyrinėjimas kaip priemonė, ne pakaitalas. Gamtos pasireiškimų stebėjimas įvairiose formose bei pasireiškimo suke- lia grožį bei nusistebėjimą be- veik kiekviename jaunuolyje, o stovyklavimas priartina jaunimą prie augalų, gyvųjų ir kitų gausiųjų Dievo tvarinių. Panašiai gali- ma pasakyti apie jūros didybę, paslaptingumą, dangaus didybę, neaprėpiamumą ir t. t.

Teisingai sakė vyr. sktn. B. Dainutis "Australijos Lietuvos" nr. 25—26 (136—137), kad vaikams pavojinga perduoti psicho- loginę pusę ir perduoti pabrėžti teologinę ar dvasinę.

Mes galime laimėti kelis, bet nustoti daugumos. Mes galime jiems taip atsiboti, kad nuo to momento, kai jie taps laisvi, jie visai išsižadės bet kokios religij- jos. Mēs, ko gero, tokiu būdu gam- tintumom savimylas ir apsimete- lius ir tikėjimo vietoje žadintume prietarumą".

Tai toks yra, trumpai tariant, tikrosios skautybėsėjimas prie re- ligijos.

Dabar pažiūrėkime, kokiu bū- du prie religijos nušai eiti ir net eina" kai kurie lietuviškai dvasios vadovai (sielų vadovai).

Savo tikslo pagrindais jie į- gležnutes jaunuolių gretas meta tarsi visa tūriškančią tanką — re- liginę programą katalikams skautams. (Jdomu, kodėl patant- rastė yra tokia užkliūvanti? Ar tuo norima prisipratinti skautus prie "katalikų skautų" vardo?)

Koks skirtumas tarp geografo ir kunigo?

U. postringuoja, kad jeigu med- daktarai, istorikai, geografo ir kt. dalyvauja skautų suiegoje ir jiems dėsto savo mokslo žinias, tai tokią pat teisę turi ir kunigai.

Tarp geografo (ar kitoko mok- slo žmogaus) ir kunigo yra šio- ks toks skirtumas.

Neteko girdėti, kad geografai, istorikai ar gydytojai skautams

norėtų perteikti ne tik dėstomojo

dalyko žinias, bet priedo jaunimą trauktų savo nusižiūrėtan politi- nin ar pan. vėžiman. Taip pat ne- teko girdėti, kad miškininkai, ge- ologai, lakūnai ar kitokių profesij- jų žmonės turėtų jų vadovy- bės išdirbtas privalomas skau- tams programas, kad reikalauj- tas programas kruopščiai žinoti, kad poilsavimo metu nuolat bu- votų ar net smakstytų tarp skau- tų, kad savo lagerio asmenis kel- tų aukštyn, jiems nesilankstantis ignoruotų, nekeltų į vyresnius laipsnius, net stūmtų lauk iš or- ganizacijos.

Taip pat neteko girdėti, kad vyrai jūrininkai, astronomai ar zoologai savaitėmis gyventų vienų mergaičių skaučių stovyklose (nevienu jų 16—25 metų...), jas rytas kartais net už kojyčių patraukinėtu, būtų jų palapinėse joms persiretdant, eitų su jomis prie ežero maudytis, drybrytų su jomis paplūdytuoje ir pan., kaip daro kai kurie skautų sielų gany- tojai.

Neprisimenau, ar kur teko gir- dėti, kad rašytojai, filosofai, kal- bininkai ar kitokie vestų tokius seksualinius pasikalbėjimus su priešingos lyties jaunimu, nuo ku- rių skautukės net rausta ir nedrįs- ta į kalbantį akių pakelti, o tačiau tokių pamokslavimų (pagal "Laiš- kai Lietuviams" stilių) yra dro- žiančių ir nuo to visai nerastan- čių skautų sielų vadovų tarpe.

Štai, kodėl, mano nuomone, yra skirtumas tarp suiegoje dalyvau- jančių mokslo ar profesijos žmo- nių ir kai kurių dvasininkų. (Išim- čių visur yra).

Skautai ir tretininkai.

U. žodžiais, skautai "nėra Tre- tininkų, Maldos Apaštalavimo ar tolygi sąjungos, kurios yra grynai religinės organizacijos".

Gerai, tegul jis pasižiūrį, kokią religinę programą turi grynai re- liginės organizacijos ir kokią reli- ginę programą turi naujai perfor- muojama lietuvių skautų organi- zacija.

Oponuojančiam tikriausiai ži- noma, kad vietomis skautų dvasios vadovai stovyklaujantiems skau- tams Mišias laiko kasdien. Tai daroma dvasios vadovų iniciatyva (švelniai tariant). (Beje, pasaky- mas "dvasios vadovas" nėra tiks- lus, nes kaip pavadinti kiti skau- tų vadovai ir vadai, ar "kūno va- dovais"?). Bet ar tokiai "iniciaty- vai" yra skautų vadovų ar skautų pritarimas? Stovyklos nėra rego- lekcijos vietos ir kasdieninės pa- maldos daugumai stovyklaujančių nepatinka. Atidaran, uždarant sto- vyklą, šventadieniais — taip, bet ne kasdien.

Apie religinę programą katalikams skautams.

Religinėje katalikų skautų pro- gramoje, pačioje naujesioje (pa- tvirtinta 1953 mt. lapkričio 8 d., nuo kada ir įsigaliojo), yra per- dėjimų ir gal net nelogiškumų. Pav.: "Mokėti kalbėti rožančių". Ar ne perdaug religijos? Rožančiaus brolija ir kt. (tūlo U. galvoje tu- rimos organizacijos) gali tokį da- lyką įrašyti į savo programas. — Skautų tikslams tai netinka.

"Mokėti pasakoti ir paaiš- kinti kelis Kristus palyginimus". Ar tai ne evangelija? Šitai juk daro kunigai bažnyčiose.

"Mokėti patarnauti Mišioms, vartojant knygelę". Per daug. Čia ne skautiškas reikalas. Jei atsi- randa savanorių — kas kita, bet verstai tai mokėti visus skautus — nederėtų.

"Mokėti Mišių metu giedamas giesmes". Pasakyta taip abstrak- čiai, kad sau nepalankius ar kie- tu nūgarkaliu skautukės sielos vadovas visad galėtų "sukirsti".

"Mokėti paruošti Mišioms al- torių ir kambarį kunigui, lankan- čiam ligoni". Bet ar skautų orga- nizacija tuoj nepradės konkuruo- ti kunigų seminarijoms? Tokie reikalavimai yra toli gražu nerė- di, nesiderina nei su paskirtimi, nei su vieta.

"Plaćiau paaiškinti 10 Dievo įsakymų, palyginant juos su skau- tų įstatais". Bet pasakykite, ar čia jau ne dvasininkiškas politika- vimas? Ar tuo norima "išvesti" skautų įstatus iš Dievo įsakymų? Minėtuju remiantis, sielų vado-

vul lengva įrodinėti savaip, po- draug skautiškumą kreipiant į re- liginius vandenis.

Skautų religinėje programoje (katalikų) dar reikalaujama žino- ti liturgines spalvas, liturginius indus, simbolius (trikampį žuvį, pelikaną, inkarą etc.) ir t. t. ir t. t.

Tai šitai atrodo, žvilgtėjęs, "nereliginės skautų organizacijos" religinė programa. Juk net ateti- tininkų organizacija neturi tokios placios religinės programos!

Bet, to dar permažai?

Taćiau U. mislijuimu, religinių motyvų liet. skautų organizacio- je dar permažai ir jis siūlo tiems reikalams skirti bent trečdajį lai- ko (!), kadangi ir skautų obaly- je yra trys žodžiai, taigi, kiekvie- nam žodžiui po lygiai... Motyvai yra stačiai pritrėnkiantys... Ešą, dabar skautuose tėra tik trupinė- liai religijos, aišku, įskaitant ir c- tuotą programą...

U. žodžiais, tai "tėra tik mini- mum to, ką kiekvienas privalėtų tuo reikauti žinoti". Skautai ver- čiami akiai pasidūoti labai plačiai religiniai programai ir po to dar apsaukiami ana kaip! Čia atsiduo- da tokia pat "aukštaja" politika, kaip vieno raseivos siūlymas vie- no dienračio skiltyje pakeisti lie- tuvišką vėliava, jon įmontuojant kryžį. Vadinasi, jam ne lietuvišk- umas, bet religiškas pama. Tai kieno jūs pusėje stovite: Ro- mos ar Lietuvos?

Žiburėlis.

Jisai džiaugiasi užėjęs lordo Baden—Powello šiltą išsireiški- mą pas jį atėjusiam kunigui.

Čia visiškai nieko stebtino. — Priešingai, objektyvus ir augšto išsilavinimo žmokus kitaip nega- lejo pasakyti, net jeigu ir turėtų skirtingų pažiūrų gyveniman ar kt. Ar tuo norima kurti naujutė- liausią teoriją apie B—Powell "priešreligiškumą"? Tai būtų tik- rai dar vieno priekabio ieskoji- mas...

Vienas didžiausių paskutinio laikotarpio lietuvių dvasininkų J. Tumas — Vaižgantas, pirmą kar- tą sutikęs vieną didžiausių pasku- tinio laikotarpio lietuvių bedievių Šliupą, puolė vienas kitam glėbin ir išsiūčiavo pro ašaras, nes pirm- visa ko jie buvo lietuviiai.

Lietuviams skautams reikalingi savi namai.

U. skaito nepaprastu lietuvių dvasininkų nuopelnu neėmimą mokesčio už skautams leidžiamas naudoti patalpas. O kas išlaiko parapijas ir jas tvarkančius, jei ne parapijonys? Ar ne tie patys parapijonys bei jų vaikai renkasi skautiškos sueigoms? Ar tos sa- lės yra pastatytos tik kortų loši- mo vakarams, bingo partijoms ir kitokiems bizieriškiems reika- lams? Ar bažnyčia darosi daugiau- biznio, nei religijos, ir į gerą ve- dimo vieta? Ar klebonai JAV-se neturi pakankamai pinigų ir ar jie tikrai nori imti iš vargšų skautu- kų dar kokius užmokesčius už naudojamas patalpas? Ką tokiu atveju pasakytų Kristus, jeigu Jis užimtų bepinigaujantiuos po klebo- nių stogais?

U. skaitomi didieji nuopelnai — užmokesčio neėmimas iš skautų už jiems užleidžiamas bažnyčių rūstuose ar pan. patalpas — atro- do, yra pajusti lietuvių skautų. Savų patalpų trūkumas yra dide- lis stabdis skautiškam veikimui. Lietuviams — skautams didesnėse lietuviškose kolonijose reikia sta- tyti savus namus. Tada niekas nevaržys, niekas ir priekaištų ne- turės, tokie ubartai neprrašys pinig- gų per spaudą.

Lietuviiai skautai kai kuriose Amerikos vietose pradėjo regis- truoiti pas amerikonus. Tai atski- ra tema, kurios čia neliesiu, bet ar prie tokio veiksmo nestumia ir savų patalpų neturėjimas, ar nes- tumia kampininkavimas ir jauti- mas, kad štai ten tau ir joms pa- daryta auka, tikrai jie tokie geri, nesni reikalai ir su sielų vadovais ir nebūtu reikala skautus vadinti bereliginiais ar stačiai pionieriais. Tokie piktavališki svaidymaisi pa- liška kartėlio senuose skautuose, išaugusiuose tikrai lietuviškai ir nepartiniai skautiška Nepriklau- somoje Lietuvoje; jie gal paliks nuosėdų ir beaugantiems skautiš- kame jaunime.

Užuot skambinus varpais, imti- na nepartinio, nepertemto lietu-

DĒL VLIKO REFORMŲ

("Santarvė" Nr. 4—5).

Vliko pirmininkas "Lietuvių Dienose" pasisako:

"Mano manymu, naujų jėgų įtraukimas į Vliką nereikalingas. Visa, kas buvo reikalinga, buvo įtraukta Lietuvoje".

Santarvė Nr. 4—5 klausia: "Ar šiandien tos jėgos, kurios Lietuo- ve buvo apsijungusios Vlike, te- bėra užsienio Vlike?"

— Dabartiniame užsienio Vlike nebėra to ryšio su kariniais lietu- viškaisiais sluoksniais ir atramos juose, kuriuos jis buvo turėjęs Lie- tuvoje per santykius su gen. P. Prechavičium, kuris anuo metu buvo lietuvių visuomenės iškeltas i tikrojo Lietuvos kariuomenės vado padėtį;

— Dabartiniame Vlike nebėra žymiausios katalikiškosios, vienos iš veikliausių rezistencijoje, rezis- tencinės organizacijos — Lietuvių Fronto;

— Dabartiniame užsienio Vlike nebėra lietuviškų patriotinių sluogsnų, kurie buvo reikėsi Lie- tuvos Nacionalistų partijoje ir da- bar reikiškiai Lietuvos Atgimimo Sąjūdyje. Primintina, kad Bayre- uth'o kalėjime nacių nukankintas mirė tos partijos atstovas Vlike I. Kulskietis. (Vienintelis Vliko narys, miręs nacių naguose), kad žymus tos partijos veikėjas S. Puo- džius mirė nukankintas Stutthof'o kacetė. O kas buvo atakliausi antinaciniai kovotojai, jei ne Vli- ko narys Nacionalistų Partijos at- stovas inž. K. B. ir kitas žymus veikėjas Z. B.? Pabrėžtina: šios grupės taigi Vlike nebėra.

— Dabartiniame užsienio Vlike nebėra tautinių liberalinių rezis- tencinių sluogsnų, šiandien susi- būrusių ir veikiančių Lietuvos Rezistencinėje Santarvėje, kurių didžioji dalis buvo vaidinusi žy- miausią vaidmenį LLKS-oje ir ią Vlike atstovavusi, o vėliau ve- ku- si Krašto įkurtame BDPS-uje.

— Dabartiniame užsienio Vlike neturi balso nei įtakos organizuo- toji lietuvių visuomenė, veiksmi- ngos visuomenės organizacijos, ku- rios įvairiuose kraštuose atstovau- ja organizuotus lietuvius, dirba ne vien visuomeninį, bet ir politinį laisvinimo darbą ir yra susibūru- sios PLB-oje.

Santarvė klausia: "Kas svar- blaui? Abstraktiniai" ir mistiški samprotavimai apie Vliko šaknis Lietuvoje, apie tai, kad nėra pras- mės nei svarstyti Vliko konstitu- cijos pakeitimą, apie tai, kad Vli- kas lieka toks, koks jis kilęs iš Lietuvos, ar svarbiau tie nieko neišsprendžiantieji ir tušti sam- protavimai, ar svarbiau visų veik- smingųjų jėgų, dirbančių Lietuvos laisvei, konsolidacija ir apjungti- mas bendram našiam darbui?"

Ir priduria: "Lygiai tučšia ir nesąžininga įšjekoti abstrakcijos, anarchijos ar tautinio nesubrendi- mo reiškinį tuose, kurie — kelia Vliko reformos ir užsienio lietuvių politinių, visuomeninių ir rezisten- cinių jėgų konsolidacijos bei ap- jungimo būtinumą. Tokia taktika irgi nieko nebuvo išsprendusi, nie- ko neišsprendžia ir neišsprę. Jei- gu nenorime, kad dėl mūsų nesu- sipratimų džiaugtųsi Maskva, tai visų pirma reikia liautis kalbėti Maskvos stiliumi".

P A D Ė K A

Reiškiame nuosirdžia padėką visiems, kurie prisidėjo ruošiant mūsų pirmąjį dainos ir baleto kon- ertą. Dėkojame už bufeto paruo- šimą ir patarnavimą: p. O. Jaku- baitienei, p. St. Mockuvienei, p. V. Brazilevičienei, p. M. Moziliauskaitėi, p. V. Pašakarnienei, p. E. Januškevičienei. — Taip pat nuosirdus aciū priklauso už ap- nakvydinimą svečių — meninin- kų: p. Smelstovienei, p. p. Kudo- kams, p. p. Galšauskams, p. Ase- vičienei, p. p. Moziliauskams, p. J. Gulbinienėi.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdis Clevelande.

viško skautiško darbo. O to darbo tiek daug geros valios lietuviams! kad nutyli, šiandien dar gynais! neprašo.

GYVENIMO DIENOS

AR ŠIEMET DAUG VEDASI?

Didžiausias vedusiųjų % JAV- se buvo 1946—47 metų tarpe. Ta- da vedė 2.313.795 poros.

1944 mt. vedė 1.445.000 poros. Šiais, 1954 metais, vedusiųjų % ir skaičius yra mažiausias per vis- us paskutinius 10 metų. Aišku, metams dar neįpusėjęs sunku duo- ti tikrą skaičių, bet tyrinėjančios įstaigos neumat vedybų laisnių padidėjimo.

KIEK VEDUSIŲJŲ SKIRIASI?

Iš 4 vedybų tik 3 išsilaiiko ne- persiskyrę.

Didžiausias % divorsojuasi 35 —44 metų amžiaus, o atskirčia (separations) didžiausias % 18— 19 metų amžiaus.

KURKUR VEDUSIEJI GYVENA?

JAV-se didžiausias skaičius ved- ūsių šeimynų gyvena nuomuoja- muose butuose — 57,7%. Namus turi 10,6%, kambariuose gyvena 3,3%, su kitais gyvena 11,3%, vy- rai kariuomenėje — 6,3%, kolek- tyviniuose namuose 10,6%.

Zinios apie 1953 mt. vedusius.

KADA MOTERYS IŠTEKA?

Amerikoje jaunų mergaičių iš- teka daug didesnis procentas, kaip Europoje. Bendrai, moterų, ište- kančių % atrodo (JAV-se) taip: 15—19 mt. — 31% 20—24 mt. — 35% 25—30 mt. — 13%. (Tas rodo, kad mergaitė, sulaukusiai 25 me- tukų, galimybės ištekėti gerokai gerokai nukrenta).

30—34 mt. — 6,6%.

Ir "pagyvenusių", virš 35 metų puola vyrų glėbin 14,4%.

Abiturientų dėmesiai — aukštasis mokslas viešbučių biznio reikalui

Michigan valstijoje (kaledže) pradadama dėstyti viešbučių, res- toranų ir pan. institucijų vadovy- bei kursas (Michigan State Colle- ge, East Lansing, Mich.). Mokslą baigusieji, manoma, gaus kvieti- mų užimti vadovaujančius postus įvairiose JAV-ly vietose.

Tas pats "American Journal Magazine" š. m. birželio mėn. lai- doje skelbia, kad 1953 mt. viešbu- čių pajamos krito 2%, palyginus su 1952 mt.

Naujausias mados, pavasarinų ir vasarinių, geriausias vilnos rūbų.

Neatidėliok, ir bet ką pirkdamas, nepamiršk aplankyti:

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,
4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272
Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsi-

mokėjimui be nuosimčių!

Krautuvė atdara ir sekmadieniais iki 2 val. po pietų.
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

SOPHIE BARCUS, WGES 1390

KC — Pirmadienį ir Penktadienį 8:45—9:30 ryte; Šeštadienį 8:30—9:30 ryte; Pirmadieniais 7:00—8:00 vakare; Sekmadienį 8:30—9:30 ryte iš WOPA, 1490 KC.
Sophie Barcus, 7121 So. Rockwell St., Chicago 29, Ill. Telefonas: HE 4-2413.

MARGUTIS, WHFC 1450 KC

Pirm.—Šešt. 9:15 vakare; Kėtv. 7:00 ir 9:15
Sekm. 1:00 val. po pietų.
Margutis, 6755 S. Western Av., Chicago 36, Ill. Tel.: GR 6-2242

POVILAS ŠALTIMIERAS,

WGES 1390 KC.
Pirm.—Penkt. 8:00—8:30.
P. B. Šaltimieras, 6891 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill. Telefonas: ER 6-3348.

CICERO UŽEIGOJE LITUANICA

JAUKIAI PRALEISI VAKARĄ

pas TADĄ KAZIMIERAITI
Penktadieniais, Šeštadieniais ir Sekmadieniais, atidaryta 24 valandas.
Čia be gėdžių gerimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų: 4920 West 14th Str., Cicero 50, Illinois. Telef.: TOWNhall 3-9601

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SAŽINGAS PATARNAVIMAS. — NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMOI IRANKIAI KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JOSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURENTI.

JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill. Telef.: WALbrook 5-9209

AL VARNAS & CO

2509 W. 63rd Str. Telef.: WA 5-2278

Importuotus pietums ir kavai servizus, įvairiausių rūšių kristalo indus, vaikams servizus, keramikos išdirbinius ir dovanų dalykus siūlo pigiau negu kur kitur

AL VARNAS & CO

IMPORTO FIRMA

Didelis pavasarinis išpardavimas

Gautas didelis kiekis naujų pavasarinų RŪBŲ ir BALTINIŲ, vyrams, moterims, vaikams ir namų reikalams, kaip tai: paklodžių, užvalkalų, rankšluosčių ir kita, SUMAŽINTOMIS KAINOMIS PIRKSITE LIETUVIŠKOJE

JOSEPH'S DRY GOODS STORE

3213 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

ARS-FOTO STUDIJA

3362 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus. Aprūpina gera filmine medžiaga.

Jonas Karvelis

3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Telef.: YARD 7-0677.
Didžiausias pasirinkimas: sluvamų mašinų, Radio aparatų, įvairių sveikataisčių laikrodžių, įvairiausių lietuviško meno išdirbinių, Lietuviškų knygų, žurnalų ir laikraščių.

Lietuvių Prekybos Namai

Moderniškiausi baldai. 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE ir kiti. Radio aparatai kiliškai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Telefonu klausyti radio aparatai. Rašomės mašinelės su pilnu lietuvišku šriftu siunčiamos į visą Ameriką ir kitus kraštus.
Lengvi išsimokėjimai, sekmadieniais jokių taksu. Imonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS.

FURNITURE CENTER, INC.

3224 — 26 — 28 SO. HALSTED ST., TELEFONAS: Victory 2-4226
Imonė atidaryta: Pirm. Kėtv. 9-9:30. Kitomis dien. 9-6. Sekmad. 10-5 val.

K&S VASAROS IŠPARDAVIMAS

Langams užuolaidų medžiaga nepaprastai gražių raštų, vertės — \$1.49, laike šio išpardavime tik \$0.88 už yardą.

Vasar. namams suknešės naujausios mados, nuo 12 iki 52 Nr. dydžio, kainos prasideda nuo \$1.88

Vyr. kelnės visokio dydžio ir spalvų prasideda nuo \$3.98. Pritaikymas veltui.

Medvilnės pilno dydžio atklodės, įvairių spalvų, buvo \$3.98, dabar \$1.98

Gražiausių spalvų užuolaidos su priedais, vertės \$3.98, gaufamos už \$2.98

Naujausios mados moterims, vyrams ir vaikams maudymosi kostiumai, kurių kainos prasideda nuo \$1.98

Vaikams trumpom rankovėm sportiniai marškiniai, vertės \$2.98, parduodami tik už \$0.88

Pūkinės įvairių spalvų ir medžiagos pagalvėlės (sofoms), vertės \$1.29, dabar už \$0.69

Moterims nailono kelnaitės 51/15 & 60/15 įvairaus dydžio, buvo — \$1.29, dabar \$0.77

Vasar. moter. ir mergaitėms marškiniai gražių spalvų ir marginimų \$1.98.

Jūs rasite viską dėl savęs, savo šeimos ir namų

KATZMAN'S DEPARTMENT STORE

3321 So HALSTED St., Chicago 8, Illinois.

Draugai ir sau sveikatos knyga vadovys:

BŪKITE SVEIKI

Ją paraišė ir jau išleido Dr. Biežis šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbi sveikatos išlaikymo dėsniai: KAIP BŪTI SVEIKI IR ILGAI, GYVENTI.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje.

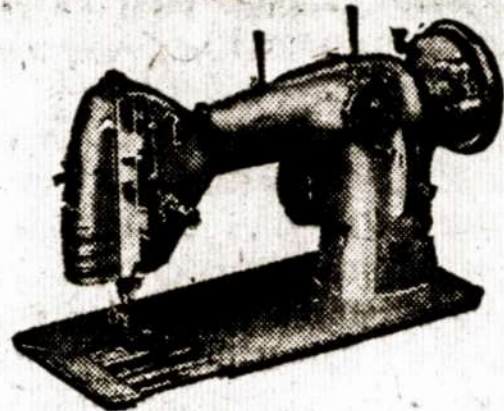
Kaina tik 2 doleriai su prisijungimu. Tuojau užsakykite. Užsakymus siųskite knygos autorui:

Dr. S. Biežis, 3241 W. 66 Place, Chicago 29, Ill. Telefonas: RRepublic 7-7868

Kas Valgo Bruno Duoną

Visad žydi Kaip Aguona LIETUVIŠKA KEPYKLA

SAV BRUNO MACIANSKAS, 3339 So. Lithuanica Ave. Telef.: KLiffside 4-8376

Bridžporte, 3524 S. Halsted gatv. (šalia kino teatro RAMOVA) yra atidaryta nauja apmaušalų (siemonų popierių), dažu namų ruošos reikmenų ir praktiškų dovanų krautuvė.

D. JURJONAS 3524 So. Halsted St. Tel. Bishop 7-3371

Jūs rasite šioje krautuvėje įvairių kasdien naudojamų daiktų už prienamą kainą

Be to, yra mašinų "PHOENIX", kuriomis galima be vargo įsiuti kilpas, prisūti sagas, padaryti apmetimus ir įvairius kitus pagražinimus užvalkaluose, bei moteriškuose baltiniuose.

Tos mašinos jau buvo žinomos Ne priklausomėje Lietuvoje.

ALAUŠ PRISTATINĖTOJAS ANDRIUS LAUKAITIS

PRISTATO lietuvišką "BALTOŠIOS MEŠKOS" ir importuotą alų: iš Vokietijos, Prancūzijos, Belgijos, Olandijos, Danijos, Švedijos, Norvegijos, Škotijos, Anglijos, Austrijos, Čekoslovakijos, Italijos, Irlandijos, Meksikos, Japonijos ir Filipinų, buteliuose, skardinėse ir statinėse.

PAŠAUK telef.: YArds 7-0534

arba RRepublic 7-4526

IR BUS PRISTATYTA Į NAMUS, o pašaukimo išlaidos gražintos.

AUTOMOBILIŲ PATAISYMAS

Motorams keičiami guoliai, žiedai, šleifuojami vožtuvai, grėžiami cilindrai, tekinami alkūniniai velenai, taip pat atreguliuojami (tune-up) motorai. Išvalomi (oboil out) karborateriai. Sutvarkoma elektrinė ir vairavimo sistemos. Perdirbama stabdžiai, transmisijos, diferencijalai, keičiamos sankabos (clutch) ir kitos dalys. Atliekami dideli ir mažesni lyginimo ir dažymo darbai. Mašina paėmama iš katastrofos (accident) vietos ir sutvarkomi reikalai su insurance. — GARANTUOTAS ir SAŽINGAS DARBAS.

Dirbtuvė atidaryta nuo 8:00 val. ryto iki 9 val. vakaro.

M. ČESAS, A. STANEVIČIUS

1835 CANALPORT AVENUE. Telef.: dirbtuvės SEeley 3-2146, namų KENwood 8-3092.

Jonas Kanis

MALONIAI

KVICIA

ATSILANKYTI

ir PAMATYTI

Botany Brand "500"

Tailored by Daroff

Kostiumai

Paltai

100% VIRGINIA VILNOS

— DVIGUBAI AUSTA —

LABAI STIPRI

MEDZIAGA.

BEN STAR

KRAUTUVĖJE

DIDELIS PASIRINKIMAS, PASKUTINĖS MADOS VYRAMS IR MOTERIMS GRAŽIŲ RŪBŲ.

20 savaičių išmokejimui be procentų!

4630-32 So. Ashland Ave. Tel. YArds 7-3900

PERKANT — PARDUORANT namą ar kitokią nuosavybę kreipkitės į lietuvišką biurą...

A. MINIOTA REAL ESTATE and Business Broker

1333 A DUNDAS St. W., TORONTO, Ont., Canada

Telef.: OL 8443 ir OL 8444

Mes patarnaujame teisingai, skubiai, savoj kalboje...

\$500 — 1,500 galite gauti per mūsų biurą tik už Jūsų parašą, be žirantų, jei Jums trūksta pinigų — imokėjimui perkant namą.

Visais biznio reikalais mūsų agentai NEMOKAMAI suteikia informacijas ir mielai Jums patarnaus.

'SVOJŲ' A Tel. įstaigos OL 8444, Namų OL 2972

'SVNANON' J Tel. įstaigos OL 8444, Namų OL 6718

LIETUVIŠKOJ KRAUTUVĖJ DANA

yra didelis pasirinkimas: įvairių gintaro gaminių, lietuviškų audinių, medžio ir odos išdirbinių, meniškų margučių, vaikų ir moteriškų rūbų.

SAVININKAI A. IR D. PAREIGIAI

1445 So. 49th AV., CICERO 50, ILL. Telefonas: TO 3-6591

Didelis pasirinkimas

Laikrodžių ir Brangenybių

Vietoje ir Europoje gamintų laikrodžių sąžiningas paaisvimas už žemas kainas

A. R. JUNIEWICZ IR SŪNUS

3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MODERNIŠKA KIRPYKLA

Savininkas W. REKASIUS, 752 West 33rd Street (prie Halsted gatvės). Darbas atliekamas labai svarioj kirpyklos patalpoj ir geriausiai, pagal kiekvieno mūsų tautiečio skonį ir pageidavimą. Kainos žemos. Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadieniais — nuo 9 val. ryto, iki 6 val. vakaro. Trečiadieniais — uždaryta.

Telefonas: Victory 2-8770.

UZEIK IR PATS ĮSITIKINK.

STEPONAS C. LACKAWICZ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS

2424 W. 69th St ..... RRepublic 7-1213
2314 W. 23rd PL ..... Virginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. .... Pullman 5-1270

LIUDĖSIO VALANDŲ Sankite

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
RRepublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gauname kopyčia artiau Jūsų namų.

Virš 50 metų Veikia Dieną ir Naktį

Ne tik patarnauja, bet ir broliškus patarimus duoda apie IVAIRIAS APDRAUDAS.

KREIPKITES Į:

JOHN F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius

Tai yra seniausia ir didžiausia laidojimo įstaiga.

4605 — 07 So Hermitage Ave. — Tel.: YArds 7-1741 ir 7-1742

arba 4330 — 34 So. California Ave. — Telef.: LA. 3-0446

Koplyčiose moderniškai oro keitimo įrengimai

NAMŲ PIRKĖJAMS

Adv. Charles P. Kal

Žmonės dažnai perka ir parduoda nuosavybes. Labiausiai naujai atvažiavę lietuviai turi, rodos, įgimtą nusistatymą kuogreičiausiai įsigyti nuosavus namus — tai yra pagirtinas nusistatymas.

Pirkėjai dažniausiai bando nuosavybes nusipirkti per real estate agentus. Visi tie real estate yra valstybės autorizuoti ir už licenciją gauna 50 dolerių ir metų. Jų užduotis yra surinkti ir sutraukti į sąrašą pardavėjus, o vėliau ieškoti pirkėjų. Už tą patarnavimą jie iš pardavėjo gauna 5% namų kainos, taip vadinamą "commission", o už "vacant property" jiems leidžiama imti 10%. Jų užsiėmimas yra sunkus ir nepastovus, kadangi jiems retai pasitaiko surasti tinkamą pardavėją. Dirbdami "on commission", jie bando patarnauti abiem pusėm. Pildydami atspausdintą pardavimo kontrakto blanką, jie visados turi pateikti pardavėjui. Kai kurie jų turi labai mažą supratimą apie tos formos užpildymą, todėl kontraktą netinkamai surašydami, jie kartais įvelia pirkėją į nesmagumus.

Pirkėjas turi žinoti sekančius dalykus:

1) Pirkėjas ir pardavėjas turi pasirašyti kontraktą tuo pačiu metu.

2) Rankpinigius visados turi laikyti real estate agentas, bet jis turi išduoti kvitą, nežiūrint, ar jam duodama grynais pinigais ar pasirašomas vekselis (judgment note).

3) Kontrakte turi būti įrašytas apribotas laikas, kada pardavimas bus galutinai atliktas ir kada galutinis aktas bus išduotas — "delivering a Warranty Deed".

4) Kontrakte turi būti įrašyta garantija, kad pardavėjas išeis iš namo apribotu laiku.

5) Pirkėjui visados patariama, kad jis rezervuotų sau teisę išsiriškinti paskolą per 30 dienų, arba daugiau, t. y. "to reserve a right to procure the loan in 30 days or more". Mes turime daug nesmagumų, kuomet pirkėjas pasirašo kontraktą ir uždeda rankpinigius, bet negali gauti užtikrintai paskolos. Jeigu kontrakte nėra įrašyta apie tą 30 dienų ar daugiau rezervavimą, pirkėjas gali prarasti savo rankpinigius.

6) Atsakomingi ir respektuoti real estate agentai visados pataria pirkėjui, kad prieš pasirašydami kontraktą, jis parodytų jį savo juridiniam patarėjui. Neatsakomingi agentai nepataria eiti pas advokatą, kadangi jie bijosi, ir rezultate pirkėjui tenka susitikti su komplikuotais dalykais.

Pas mus nuosavybės pirkimas nėra taip labai komplikuoatas, bet tik reikia žinoti kaikiuriuos praktiškus faktus. Pav. Pirkėjas John Doe pasirašo kontraktą su pardavėju Peter Smith. Pirkėjas gauna paskolą ir priveda "preliminary letter of opinion", duokime sau birželio 1 dieną, ir tas "letter of opinion" parodo, kad nuosavybė yra "clear from all defects". Apie 15 birželio gal prisieina "closing the deal", t. y., pardavėjas išduoda nuosavybės dokumentą (Warranty Deed), o pirkėjas užmoka pinigų. Pasitaiko, kad tarp birželio 1 ir 15 d. kas nors užveda bylą prieš Peter Smith (confessed a judgment note) ir tas protestuotas vekselis užveda, kaip mes vadinam, "lien on the property"

prieš pirkėjo užkordavimą nuosavybės dokumento (Warranty Deed). Dažnai pasitaiko, kad pats pardavėjas nenujautė, kad kas nors prieš jį protestuotų vekseli (judgment note) tarp birželio 1 ir 15 d. Kai pirkėjas užkorduoja nuosavybės dokumentą ir tuo pačiu gauna garantijos pirmą nuorašą, pasirodo, kad jo nuosavybės užtraukti vekseliai. Tada pirkėjas susitinka su dideliais keblumais. Jis tankiausiai bėga pas real estate agentą, bet šis atsako nesąs advokatas. Tada jau pirkėjas mato, kad turi kreiptis į advokatą. Advokatas peržiūri tą visą dalyką ir sako, kad jo sutvarkymas ir nuosavybės apsaugojimas kainuos 500 dolerių ar ir daugiau. Mes turime žinoti, kaip apsaugoti nuo tokių įvykių. Dažniausiai ir kiekvienas agentas žino, kad pardavėjas turi išduoti Affidavit of Title, kuriame yra įrašyta, kad pardavėjas garantuoja, kad jokių paslėptų skolų nėra ir ateityje nebus. Toks Affidavit apsaugo pirkėją ir jis gali priversti pardavėją atsakyti už pavvydėje minėtą įvykį — bet ir tas darbas yra gana brangus, kaip lietuvių patarlė sako: "Neturėjo žmogus bėdos, tai nusipirko paršiuką". Pirkdamas nuosavybę, žmogus įneša daug pinigų, todėl jis turėtų apsaugoti nuo visokių žinomų ar nežinomų skolų.

Parduodami arba pirkdami nuosavybę, niekuomet nesirasykite sutarties, kol jūs teisinis patarėjas ją peržiūrės. Dažniausiai sutartis būna pasirašoma pirmiau, o tik vėliau ateina pas advokatą pasiklausti patarimo. Kontraktą peržiūrėjęs, advokatas dažnai suranda defektų, kadangi kontraktas, gal, buvo padarytas pritaikant pardavėju, kurį reprezentuoja agentas. Jeigu tą kontraktą bandyti lauzyti, tai ir vėl kainuoja pinigų.

Mes visi žinome, kad kai agentas pagauna pirkėją, jis nori, kad pirkėjas kuogreičiausiai pasirašytų kontraktą, sakydamas: "Jei tu nepasirašai, yra kitas, kuris duoda penkis šimtus daugiau!" I tokius pasakymus nereikia kreipti dėmesio, nes agentų didžiausias noras yra, kad tik kontraktas būtų pasirašytas — iš to jam pasidaro biznesas. Jis nėra atsakomingas už nieką, kaip tik tai už pirkėjo suradimą ir jo parašą ant sutarties.

Taip pat, svarbu žinoti, kad kontrakte reikšmę turi tik tie faktai, kurie yra įrašyti, o jeigu agentas, arba pardavėjas prideda ką nors žodžiu prieš surašytą kontraktą, tas jo žodinis pridžas yra bevertis raštiskame kontrakte. Pav., jeigu kontrakte nebūtų įrašyta, kad du šaldytuvai ir pečius eina su namu ir pardavėjas vien žodžiu pasakytų: "Aš tau tuos daiktus atiduodu", legališkai tų daiktų negalima būtų gauti, jeigu pardavėjas atsisakytų juos duoti. Žodžiu sudarytas kontraktas pas mus yra taip pat legališkas, bet tik šių sutarčių — raštiskos ir žodinės — negalima maišyti.

Čia neturiu minties kritikuoti real estate agentų, bet tik bandžiau parodyti realius faktus. Šioje šalyje kiekvienas žmogus turi teisę verstis legališku bizniu ar užsiėmimu, tačiau patyrimas ir praktika yra visados vertesni už teoriją. Kad išvengtų ginčų ir nesupratimų, kiekvienas pirkėjas ir pardavėjas turėtų žinoti svarbiausius praktiškus dalykus, susietus su namų pardavimu.

Vaišingumas yra šviesus lietuvių tautos bruožas. Dėl to aprašoma enciklopedijose. Keliuoninkai bei vaizūnainai, ieškodami gintaro šalies turtų, radsavo ant vaišingo lietuvių skobnių ir gintaro spalvos alučio...

Naujasis alutis GINTARAS ir BALTOJI MESKA atitinka visas tradicinio lietuviško alaus savybes. Vėl turime kuo tinkamai pasivaikinti ir užsieniečius nustebinti

WHITE BEAR BREWING CO.

Ildelfonsas ŠADAUSKAS — Pirmininkas

Thornton, Illinois.

Telef.: Thornton III 5539

NEUŽMIRŠTAMA PRAEITIS

J. Jakūtas

Perguvenę II Didžiojo karo baisenybes, kur ir mūsų kraštas buvo sunkiai paliestas ir pagaliau atsidūrė tremtyje, mes gyvai atjaučiame šią praeitį ir savo mintimis nuolat grįžtame prie jos. — Mums ji yra neužmirštama, tariant gyvoji praeitis. Kaip ir kiekviena praeitis, ji priklauso istorijai, tad gali būti ir turi būti istoriškai tirama. O tirti ką istoriškai, reikia aiškinti dalyko kilmę, eigą, priežastis, surišant su bendru istoriniu vyksmu, su aplinka. Istoriškai kokį įvykį dėstyti, reiškia imti jį ne paskirai, bet susietą su visu istoriniu procesu, nurodant jį esant neatskiriamo jo dalimi.

Tad istoriškai tragiško mūsų tėvynės likimo dėstymas gali būti sėkmingas vien ryšium su tolimesne ar artimesne praeitimi ir dar su aplinkiniais kraštais. Lietuvis, kaip ir visų prie Baltijos jūros šliejančių kraštų likimas paliktas tam bendram istoriniam faktui, kuris nusakomas gražu lotynišku posakiu: Dominium maris Baltici. Šiuo aspektu trumpai apžvelgia Pabaltijo, tad ir Lietuvos likimą Erlangen'o u-to docentas H. V. Rimscha. (Matyti, lietuviško kilimo!) straipsny: Die Baltikum politik der Grossmächte, Historische Leitschrift, t. 177, 1954. Gražu Rimscha studijos papildymu ir paryškinimu yra buvusio (dabar Vašingtone gyvenančio) ilgamečio Vokietijos pasiuntinys Maskvoj pabrėžė G. Hilgerio memuarinis veikalas: The incompatible Allies. A memoir — history of German-Soviet relations, 1953. "Autorius yra gimęs ir augęs Maskvoj vokietis, išbuvęs pasiuntinys tarnyboje nuo 1920 iki 1941 m., dalyvavęs vertėju vokietėjų — sovietų diplomatų pasitarimuose, yra geras žinovas ne tik viešų, bet ir užkulisinių dalykų ir savo minėtame veikle juos duoda. Tad Rimscha studija ir Hilgerio memuarai yra vertingi inaišai mūsų krašto tragiško likimo klausimu.

Rimscha pradžioj teisingai pastebi, kad Vokietijos ir Sovietų Sąjungos rungtynės dėl Pabaltijo, privedusios prie 1939 metų sutarčių, buvo ne kas kita, kaip taisyklingos, vestos kadaisė kelių kraštų ir pasibaigusios Rusijos laimėjimu 1795 m. Pirmojo D. karo išdavo, kur griuvo abi prie Baltijos šliejančios imperijos, davė progą trims Pabaltijo tautoms atgauti laisvę, ir Sov. Sąjungai tik dėl savo silpnumo jos pripažinusi. Jos dėmesys Pabaltijui atgijęs, lyg tik ji susidorėjo su vidaus priešais ir emė gaivintis. Tai rodo jos susitarimai Rygoj 1922 m. su Lenkija, Latvija ir Estija. Iš Sovietų interesu Pabaltijį atsirado nepuolimo sutartis su Lietuva 1926.9.28 d. ir vadinami Litvinovo protokolai 1920 m., pasirašyti su Pabaltijo valstybėmis ir Lenkija.

Vokietijos Baltijos planai atgijo tik su Hitlerio atėjimu į valdžią. Jie buvo neatskiriami dalis didžiosios Hitlerio politikos rytuose, kaip jį nubrėžta jo "Mein Kampf" veikle. Rimscha cituoja Hitlerio pareiškimą slaptame pasikalbėjime Reicho kanceliarijoj 1939.5.5 d., kur jis formulavo Vokietijos tikslus Pabaltijį: "Dancigas nėra mums rūpimas objektas. Mums rūpi apibrėžti gyvybinę erdvę rytuose ir pasitvirtinti pragyvenimą, iškeliant Baltijos jūros ir Pabaltijo problemas". Nati-

colistinės Vokietijos planus rytuose gerai numanę Sovietai ir dėl jų būkštavo. Jie rodė vis dėlto vokiečiams gerą veidą ir pritarė jų siekiamai Versalio traktato revizijai, tačiau jie buvo priešingi vokiečių ekspansijai ir rytus, pasiglemžiant mažesniausias tautas. — Užbėgdamas vokiečių planams rytuose, Sovietų komisaras Litvinovas dar 1933 m. prašė Berlyną garantuoti, kad Pabaltijo kraštai nebus puolami (Hilger, 264). Pasiūlymas vokiečiams nebuvo priimtinas. Rimscha ir Hilgeris rodo, jog Hitlerinė Vokietija vis norėjo pasilaikyti laisvas rankas dėl Pabaltijo kraštų ir vengė susirišti bykokiomis sutartimis su Sovietais. Pagal Hilgerį, permainos vokiečių politikoj įvyko 1938 m. vasarą po Miuncheno, kada Hitleris įsitikino, kad reikia ieškoti garantijų, aplenkiant Vakarų, kitur. Suartėjimą su Sovietais ypač skatino bręstantis konfliktas su Lenkija, pasiekęs aukšto laipsnio 1939 m. pradžioj. Šiuo metu Hitleris apsisprendė pulti Lenkiją ir tam galui turėjo žūt būt gauti neutralumo garantiją iš Sovietų pusės. — Tai buvo puiki proga Sovietams iškelti Pabaltijo klausimą, žinoma, savo naudai. Molotovas, atsakydamas vokiečių pasiuntiniui dėl pasiūlymo priimti Maskvoj Ribbentropą tarp ko kito paklausė, ar Baltijos valstybės bus būsimų pasitarimų objektu (Hilger 299). Atsakydamas į Molotovo klausimą, Ribbentropas pranešė, jei Maskva jį tuojau priimsiant, — jis pasirošęs pasirašyti specialų protokolą dėl itakos sferų pasidalinimo Baltijos srityje. Pasak Rimscha, vokiečiai vis dėsle pavestė Baltijos kraštus Sovietų itakos sferai. Dar rugpičio 16 d. Ribbentropas pasukutinį kartą pasiūlė Sovietams — abiem garantuoti Pabaltijo valstybes. Sovietams pasiūlymą atmetus, prieita prie žinomo slaptosusitarimo rugpičio 23 d., kur Suomija, Estija ir Latvija priskirta Sovietų itakos sferai, o Lietuva — vokiečių. Kaip žinoma, šis paktas, po Lenkijos sugriuvimo, Stalinui prašant, buvo pakeistas, priskiriant Lietuvai (be Užnemunio, paliko vokiečiams) už vokiečiams perleista visą Liublino vaivadiją ir dalį Varšuvos — Sovietams. (1939.9.28 d. sutartis).

Po susitarimų sekęs bazių įkūrimas Pabaltijį ir pagaliau šių kraštų okupacija 1940 m., birž. mėn. mūsų autorijai nedostomi. Tik Hilgeris duoda įdomią pastabą, būtent: po Baltijos kraštų okupacijos Sovietai painformavo vokiečius, jog pasiuntę į Baltijos valstybes emisarus sau palankioms valdžioms sudaryti... Vadinasi, nekalbama nei apie ultimatumus, nei apie kariuomenės įvedimą. Tai buvo daroma "neoficiališkai".

Gan įdomi Hilgerio knygoj vieta, kur kalbama apie Užnemunės perleidimą Sovietams po okupacijos. Ji verta būti pacituota. "Antaras dalykas (pirmas buvo Suomijos klausimas) dramstęs Sovietų — Vokiečių santykius rodosi po Lietuvos okupacijos 1939 m. rugsejo 28 d. susitarimas numatė, kad mažutis galabėlis pietvakarinės Lietuvos tenka Vokietijai. Nepaisant to, raudonoji armija užėmė jį ir laikė naujosios sovietinės Lietuvos respublikos dalimi. Kai vokiečiai protestavo, Molotovas atsakė jį ambasadoriui 1940.9.13 d., kad Stalinas tyrė klausimą ir kad vokiečių pretenzijos tikrai pateisintos. Tačiau vyriausybė jautė, kad būtų nepaprastai sunku išpildyti mūsų prašymas. Tad ji labai vertintų, jei Vokietija, tikrojo draugystės ir bendradarbiavimo dvasioj, bandytų surasti kelią leisti šiai teritorijai pasilikti prie Lietuvos. Diskusijos dėl dalyko tęsėsi kefis mėnesius; ir sprendimas surastas daug vėliau ryšium su antromis prekybos derybomis, 1941.1.10 d. Suleburgas ir Molotovas pasirašė slaptą protokolą, kuriame Sovietų Sąjunga sutiko mokėti 31,5 mil. reichsmarkų atlyginimo už teritoriją. (Aukšniausias doleris skaičiuojant, suma buvo didesnė, nei JAV užmokėjo už Aliaską". (Hilger, 319). Toliau Hilgeris pastebi, kad vokiečiuose vis dėlto išliko tam tikras resentimentas dėl sulaužytos sutarties.

Čia pavaizduotas Lietuvos srities pardavimo epizodas yra gal vienintelis naujaisiais laikais Eu-

REMKIME TUOS — KURIE SKELBIASI "LAISVOJE LIETUVOJE"

SUN LIFE INSURANCE Co OF AMERICA

Gyvybės, santaupų, morgičių apdraudimai labai prieinamomis sąlygomis

HENRY C. GUDYKA, AGENTAS

7845 So. Ashland Ave. Tel.: Stewart 3-2466.

COMTAMETRO IR MAŠINRAŠČIO MOKYKL A

Priima naujus kursantus. — Virš šimto lietuvių baigė šią mokyklą ir visi dirba švariose raštines. Reikėtų ir Tau apsisvarstyti, ar ilgai gali Tave sveikata atlaikyti fabriko darbą. — Skambink tuojau Mokyklos Vedėjui P. Kesčiūnui: Bishop 7-3013, arba kreikis tiesiai į Mokyklą — 938 W. 31 Place, Chicago 8, Ill.

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETUJE IR IŠ TOLIAU

Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudęs PRISTATAU Į PIKNIKUS visus jums reikalingus daiktus KOSTAS EIDUKONIS 6930 So. Talman — Chicago 29 Tel.: Grovehill 6-7096

PILNAI PATAISO IR ATNAUJINA AUTOMOBILIUS SAŽINGAI, GERAI IR GREITAI — GAS STATION

5759 So. Western. Tel.: RE 7-9533 Savin.: A. ADOMENAS, V. KOZICA ir V. PAKALNIS.

V. SIMKUS

STATYBŲ KONTRAKTORIUS

— Stato naujus namus pagal sutartį. Didelis planų pasirinkimas. Atliekami remonto darbai. 4645 So. Keating Ave. Telefonas: RELiance 5-8202. Skambinti nuo 6 val vakaro.

ropai taikytas kolonialinės politikos pavyzdys. Mat, ištisy teritorijų pirkimas ir pardavimas ligšiol praktikuotas tik kolonialinių kraštų atžvilgiu, kur jie su gyventojais buvo parduodami vienos valstybės kitai. Tad mūsų mieliųjų suvalkiečiai su savo krašteliu lyg kokie juodukai ar eskimai buvo parduoti, geriau pasakius, ir ūkinės gėrybes iškeisti. Dviejų diktatūrų samokslas prieš žmoniskumą, paminant elementariausį humaniskumą, čia išeina aiškėn. — Viena diktatūra už šį ir kitus panašius darbelius buvo istorinio likimo skaudžiai, bet teisingai nubausa. Kada gi toji pati istorinio likimo ranka kitą palies?

Hitlerio žygis prieš Sovietus reikė Baltijos kraštams vienos okupacijos pakeitimą kita. Vokiečiai visai nepaisė tų valstybių laisvės siekimų, užgniauzė jų okupacijos keitimosi metu sukurtais savas institucijas ir įvedė savo civilinę administraciją. Nors karo metu galutinai politiniai tikslai ir nebuvo skelbiami, tačiau jie buvo aiškūs: krašto aneksija. Rimscha cituoja vadinamą Bormano protokolą, kur Hitleris slaptajame pasikalbėjime 1941.7.16 d. pareiškė: Visas Baltijo kraštas turi būti Reicho sritis. (H. 294). Tolimesniuose išvedžiojimuose Rimscha suvirtina tezę, kad vokiečiai tikrai planavo karo laimėjimo atveju laikyti Baltijos kraštus Reicho dalimi ir tuo būdu įgyvendinti savo naudai seną politinį šūkį: Dominium maris Baltici.

Rimscha pakankamai šaltiniais pagrįsta apžvalga perša išvadą, kad mes nedaug galime tikėtis laisvės savo tautai, kol mūsų didieji kaimynai rungtyniaus dėl pirmavimo Baltijoj. Tik iš planuojamos Europos sufederalinimo sistemos mes galime tikėtis laisvės Lietuvos. Mat, šiuo atveju senas: Dominium maris Baltici, šūkis, tebus istorinė reminiscencija, netekusi praktiškos politinės prasmės.

GYDYTOJAI

Tel.: Olympic 2-4276
Dr. P. Atkočiūnas
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antradi., ketv. 10—12, 2—6, 7—9 p. p.
Penktadieniai: 3—6, 7—9 p. p.
3147 So. Halsted St., Chicago
VAL.: pirmadi., trečiadi., šeštadieni., 3—8 p. p. penktadieni., 10—12 ryto

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3146 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PProspect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—8, tikrai antradieniai ir penktadieniai.
Trečiadieniai ir sekmadieniai ofisas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7868

Kabineto Tel.: Lafayette 3-1707
Buto: Fillmore 3-8614 (Maywood)
Dr. S. Geštaitas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
širdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Avenue
(Kampus Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 ir 6—8 p. p. kasdien
išskyrus trečiadieni ir sekmadieni.

Dr. Aldona A. Juška
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Val.: 9—12 ir 7—9 v. p., pagal susitarimą, išskyrus trečiadieni
2422 West Marquette Rd. Chicago

Dr. Irena Kurcas
SPEC. KODIKIŲ IR VAIKIŲ LIGŲ
7156 So. Western Ave.
(Medical Building)
Pirmadi., antradi., ketv. ir penktadi., nuo 3—5 p. p. ir 6—8 v. v.; trečiadi., nuo 6—8 v. v.; šeštadi., 10—12 v. p. ir nuo 1—3 v. p. p.
Office telef. RRepublic 7-1168
Namų telef. WALbrook 5-3765

Tel.: HEMlock 4-5815
Dr. Ant. Narbutas
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 So. Western Ave.
Pirmadi., antradi., ketv. ir penktadi., 6:30—8:30
Antradieniai: nuo 10 iki 12 v. ryto.
Šeštadieniai: nuo 2 iki 4 val. popiet.

Dr. J. Vidžiūnas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
26 South Cicero Avenue
Val.: 6—9 v. v., šeštadi., 2—4 val. p. p.
Telefonas kabinete:
AUSTIN 7-4748 Bishop 2-2670
Butas: 1445 Soth 49th Ave.
Tel.: Olympic 2-4006

Vaistinė

Pr. A. Simkus

SAVININKAS
3301 South Halsted Street
Tel.: Virginia 9080 ir 9081
Didelia pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pacio savininko Pr. Simkaus.
Lietuvis perka pas lietuvi!

GERESNĖM SĄLYGOM
parūpins namą, farmą, vasarvietę, krautuvę, sklypus ir visokias kitokias įmones

DR. J. KASKELIS

B. SERGAUTIS
REAL ESTATE

870 College Str. Toronto, Ont.
Telef.: OL 6381. Buto: KE 7536
Šiame biure taip pat parūpinama paskolos ir padaromi įvairios rūšies apdraudimai.

JAUKUS LIETUVIŠKAS

RESTORANAS IR VALGYKLA, biliardas ir stalo tenisas. Įvairūs gėrimai, šaltai ir šilti užkandžiai. Treintinių mėgstamiausia vieta.
Erdvi salė

įvairiems parengimams
JONAS BUDRIKAS

1442 So. 49th Ct., Cicero 50, Ill.
Tel.: TOWNdall 3-9472.

JOSŲ GROZIS
PRIKLAUSO NUO
GRAŽIAI ISVALYTO ROBO!

MARTIN WIDRA
Siuvejas

3541 S. Halsted St.

TEL.: YArds 7-6035.
Siuva naujus drabužius, persiuvu, pataiso ir išvalo senus. Pirmia valymui drabužius ir baldinius.
Ten pat galima gauti įvairių knygų pasiskaitymui į namus ir yra lietuviškos spaudos kioskas.

Šeštadienį, gegužės mėn. 22 d. 1954, Čikagos lietuviai suaukavo \$12,586 United Cerebral Palsy (Smegenų paralyžiaus) ligonių fon du.

Iš viso surinkta \$600,000 laike 28 valandų Telethon per WBKB-TV. Ateivių grupės (iš viso 14) gavo už 160,000 pažadų vien tik per telefoną, per du pasirodymus, kuriuose dalyvavo "Ateitis" šokėjų grupė, ir Šaltimiero radio kvartetas "Dainos" kavalieriai.

Paveikslė matosi Čikagos lietuviai, prisirengę atsakyti į telefonu šaukimus ir priimti aukų prisidus.

Iš kairės į dešinę sėdi: Panelė Irenė Protas, Justinas Mackevičius, bankininkas, Vyt. Staneika, "Laisvosios Lietuvos" vyr. redakt., teisingas John T. Zuris ir Juozas Mozzeris, Illinois Savings & Loan Lygos Pirm. Stovi: Povilas Šaltimieras, kun. dr. J. Prunskis, "Draugo" redakt., ir Julikė Šaltimieras.

RUOŠIA TALKĄ PROF. MYKOLUI BIRŽISKAI PADĖTI

Los Angeles, Calif. — Šiame mieste jau ketvirtį metų gyvena prof. Mykolas Biržiška, vienas iš didžiųjų gyvybių lietuvių tautos veteranų, Nepriklausomybės akto signataras, žymiausias lietuvių literatūros ir kultūros istorijos tyrinėtojas, buvęs Vilniaus Universiteto rektorius. Profesorius šiuo metu jau baigia 72 metų amžius, bet nenuilstamai tęsia toliau savo mokslinius darbus, daug rašo ir bendradarbiauja įvairiose spaudoje.

Materialinė profesorius ir jo žmonos padėtis tačiau yra nelengva. Įvertindama jo didžiulis nuopelnas lietuvių tautai, Los Angeles lietuvių kolonija vieningai sutarė suorganizuoti didesnę talką suteikti paramą senatvėje. Nutarta šiuo reikalu netrukus viešai kreiptis į Amerikos ir Kanados lietuvių visuomenę. Kolonijos visuotinėje susirinkime išrinktas specialus komitetas su Jonu uždaviniu prieškamtyje, komiteto nariai — K. Lukšys, sekretorius Dr. P. Pamataitis, kunigas J. Kučingis išdininikas, M. Aftukienė ir Liet. radijo programos direktorius Br. Gediminas. Komitetas dar numatyta papildyti. Taip pat sudaryta ir spaudos komisija iš vietos žurnalistų. Tikimasi, kad šios plačiai organizuojamos paramos vėjus atkreips reikiamą lietuvių visuomenės dėmesį ir duos gražių vaisių.

Red. prieraišas. Tikrai gražu ir sveikintina, kad daromi konkretūs žygiai — pagelbėti šiam dideliui lietuviui.

AMERIKOS ŠIAURĖS VAKARUOSE

Amerikos šiaurės vakarų krašte — Washingtono ir Oregono valstybėse irgi galima užtikti lietuvių, čia išsimėčiusiai gyvenančių kitataučių tarpe. Kiek didesnis lietuvių kolonijos yra užtiknamos abiejų valstybių didžiausiose miestuose — Seattle ir Portlande. Čia ir lietuviškas judėjimas pasireiškia, nors gana mažoje apimtyje. Seattle veikia LOK "Gedimino" draugija ir Lietuvių Moterų Būrelis, o Portlande reiškiasi Lietuvos Vyčių Kuopa. Jos kartis nuo karto rengia savus vakarus, minėjimus ir pan.

Portlande yra susidariusi Baltų Taryba, kuri bendromis trijų tautų pajėgomis veikia kultūrinėje plotmėje. Iš lietuvių pusės į šią tarybą įeina Portlando Universiteto prof. Vladas Juodeika.

Gegužės mėnesio pradžioje Portlande gyvenantis nemažas vietos veikėjas — kanauninkas Pijus Aleksa minėjo 60 metų jubiliejų. Ta proga Vyčių Kuopa buvo suurošusi jubilato pagerbimą, kuris vyko Šv. Juozapo parapijos salėje. Šio pagerbimo metu, dalyvaujant apie 35 žmonėms žodžius tarė prof. Juodeika, kun. A. Valiuška ir kun. Baltrumas. Sukaktuvininkas buvo apdovanotas visų tautiečių dovana — brevijoriumi. Šneketė ir kan. Aleksa, padėkodamas už gražius sveikinimus ir dovanas.

LOS ANGELES, CALIF.

Birželio liūdnieji įvykiai buvo paminėti Patriotic salėje birželio 12 d. lietuvių, latvių ir estų kartu. Paminėjimui šiais metais vadovavo estai. Meninėje dalyje pasirodė lietuvių solistė Florence Korsak ir Br. Budriūno ved. šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras. Estas kalbėtojas akcentavo, kad pabaltiečiai nepasitenkintų vienkartinio tų įvykių paminėjimu — kartą į metus, bet padaryta Pabaltijo tautoms skriaudą keltų kiekviena proga amerikiečių tarpe: spaudoje, susirinkimuose, mokyklose, darbovietėse ir pan. Tą pačią dieną lietuvių radijo programoje puikią kalbą saskak Br. Ralila.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės reikalais pilnai pasisako prel. J. Balkūnas "Lietuvių Dienų" birželio mėn. numeryje, kur duodamas su juo pasikalbėjimas. Tame pačiame numeryje rašo: Dr. M. Brakas, Dr. P. V. Raulinaitis, Dr. P. Daužvardis, M. Katiliskis, kan. M. Vaitkus, A. Rannit ir kiti. Taip pa virš 50 aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Metinė prenumerata 4 dol. visame pasaulyje. Administracijos adresas: 9204 So. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

— Vinco Ramono "Kryžiai" angliškai jau baigiami atspausdinti ir netrukus atiduodami išleidyklon. Kaip jau žinoma, šį romaną į anglų kalbą išvertė LD red. M. C. Stark. Leidžia LD leidyklos A Skirius.

— V. Beliajus, gyvenęs šiuo metu San Diego, Calif., yra paruošęs angliškai lietuviškų legendų knygą. Knygai jau padarytos iliustracijos. Šią legendų knygą leidžia pats V. Beliajus. Bus spausdinama LD spaustuviėje.

TĖVAI IMASI INICIATYVOS

Vietos skautų tėvai, pritrūkę kantrybės dėl skautų s-gos centrų keistos laikysenos, š. m. gegužės mėn. 25 d. sukvietė susirinkime suspendavo vadovybės numatytą darbo tvarką ir nutarė patys iš esmės iširti organizacijos negeoves. Sudaryta speciali tėvų komisija: pirm. teisių dr. P. Pamataitis ir nariai — V. Mikuckis ir J. Mitkus.

SKAUTAI STOVYKLAUJA

Lituanicos Skautų Tuntas šiais metais stovyklauja toje pačioje vietoje, kur ir perėjais metais stovyklavo, t. y. gražioje P. Basčio vasarvietėje. Stovyklą bus 3 savaites, mokėstis vienam asmeniui — \$42 už visą stovyklavimo laiką. Stovykla tęsis nuo birželio mėn. 26 d. iki liepos mėn. 17 d.

Stovyklos viršininkais pakaitomis bus: skfn. B. Gurėnas, v. skfn. Klorė ir skfn. Aglinskis, dvasios

"CICERO PAVYZDYS KITOMS APYLINKĖMS"

— L. B. Chicagos Apygardos pirm. rašyt. P. Gaučys.

Cicero su apie 50 lietuviškų organizacijų, dideliu būriu kultūrininkų, visuomenininkų, poetų, rašytojų ir kitų sričių atstovų pamažu pradeda iš Chicagos paveržti kultūrinio veikimo vairą.

Spaudos atgavimo minėjimas su kitomis iškilėmis jau praėjo palikdamas tiek atvykusiems iš toliau sveičiams, tiek vietiniams gerą įspūdį ir gerus prisiminimus, rodančius kaip reikia sekti mūsų gyvenančių pėdomis ir kaip šiandien reikia aukotis dėl lietuviybės išlikymo. Pageltę, knygnešių rankų prakaitu, gal net dažnai ir krauju suvilgytos knygos buvo ir pasilikę nemirštami liudininkai ir didelio pasiaukojimo, didvyriškumo tų žmonių, kurie prieš 50 metų dirbo, kad mes šiandieną galėtume skaityti laisvai savo gimtąja kalba.

Gaila, labai gaila, kad kai kurie save pasiskelbė visokiuose leidiniuose įžymiais lietuviams, nerado kelio ir nesiteikė paaukoti bent trumpą laiką tiems mūsų spaudos didvyriams, kad pamatytume senas kantičkas, lementorius ir išgeltusius laikraščius puslapius, rodančius mūsų tautos kovą su ano metu priešais.

Be abejo, tas kultūrinis parengimas atsirado mūsų gerb. klebono I. Albavičiaus dėka, nes jisai ne tik taktai davė patalpas visai nemokamai, bet ir pats rėmė šį gražų samanyką.

Nekalbant jau apie Cicero Apylinkės pirm. J. Švedą, kuris įdėjo tiek daug sielos į šį lietuviybės ženklė ruošiamąjį parengimą, jam smarkiai talkininkavo. E. Daugvilienė, A. Juškevičius, p. Zaciorskas, V. Rubas, p. J. Arštikis, Dr. F. Kaunas ir kt.

Mūsų mieli poetai ir rašytojai: Juozė Augustaitytė Vaičiūnienė, Česlovas Grincevičius, Graž. Tulauskaitė Babrauskienė, A. Mackus ir kt. savo naujaisiais kūriniams pavairino meninę dalį. Muziko J. Kreivėno vadovaujamas choras ir tautinių šokių grupė p. E. Daugvilienės vad. — pridavė iškilimams tikrai gražios šventinės nuotaikos.

Rašytojų sąj. pirmininkas B. Babrauskas, ne tik padėjo redaguoti šventei skirtą leidinį, bet jį dažnai matėme parodu salėje besidžiaugiantį kiekvieno lankytoju, stovinčiu ties retais lietuviškais leidiniais ir studijuojančius spaudos puslapių tekstus.

Žurnalistas J. Vaidelys, mok. J. Kreivėnas ir tapytojas J. Pautienius ant savo pečių turėjo išnešti sunkiausią paruošiamąjį darbą ir pravedė gerai parodą. Reikia tą trejųkve sveikinti, kad jie be jokio atlyginimo už savo darbą tiek daug dirbo visų labui.

Kuklių meno parodos uždarymo vaišiu metu L. B. Chicagos Apygardos pirmininkas rašytojas P. Gaučys pasakė, kad ciceriečiai taip gražiai ir darniai dirba kultūrinį darbą, jisai pabrėžė, kad to darbo vaisius ir buvo tas, kad čia susilaukta net daugiau lankytojų, nei grafiškų parodoje Chicagoje. — P. Gaučys linkėjo ir toliau Cicero būti pavyzdžiu kitoms daug didesniems apylinkėms.

Mums malonu konstatuoti, kad Apygardos pirm. P. Gaučys patvirtino apie Cicero tai, kas "LL" puslapiuose buvo rašyta jau anksčiau. Bonifacas Žilinskis.

vadas sktn. Vaišnyš, ūkio v-kas sktn. Kaunas, stovyklos v-ko padėjėjas sktn. Knopmilleris ir ad-jutantas sktn. T. Remeikis. Šiais metais susidomėjimas skautais yra padidėjęs, nes stovyklautojų skaičius yra žymiai didesnis, negu perėjais metais.

Dr. S. Bležis skautų stovyklos reikalams paaukojo \$50.—

Taut. korp. samb. Chicagoje parėmė Lituanicos skautų tuntą nupirkdamas skautų stovyklai palapinę.

Liet Prekybos Rūmai (Lit. Chamber of commerce) skautų reikalams paaukojo \$10.—

PATIKSLINIMAS

Š. m. "Laisvosios Lietuvos" Nr. 23 (196) gen. P. Plechavičiaus kalbos santraukoje yra atspausdinta: "Permetane akimis visą tiesioginę vadinamą veiksmų veiklą — tenka pasakyti, jog tai yra lygu nuliui. Ir dauginkite, ir dalinkite nuli, nulis vistiek liks nuliui."

Turi būti: "Permetant akimis visą tiesioginę vadinamą veiksmų juridinę padėtį — tenka pasakyti, jog tai yra lygu nuliui. Atstovų subordinavimas padėtis nepakeistų. Ir dauginkite, ar dalinkite nuli, nulis vistiek liks nuliui."

KOMUNIKATAS

Šių metų birželio mėn. 5 ir 6 dienomis Toronto mieste įvyko Amerikos kontinento Maž. Lietuvos veikėjų konferencija. Joje buvo svarstyta Maž. Lietuvos politiniai, kultūriniai ir organizaciniai reikalai, jų tarpe Amerikos kontinento gyvenančių lietuvių susiorganizavimas, mažiųjų lietuvių politiniuose veiklose, Maž. Lietuvos politinio likimo reikalas ir visa eilė kitų klausimų. Konferencijoje dalyvavo ir pranešimus padarė Maž. Lietuvos Tarybos pirmininkas ir Vilko narys p. Simonaitis, bebėgias savo kelionę po Amerikos kontinentą ir šiomis dienomis grįžtas į savo nuolatinę buveinę Vokietijoje.

Konferencijos metu buvo peror ganizuotas Maž. Lietuvos rezistentinis sąjūdis ir išrinktas šio sąjūdžio vykdomasis organas — Centro Komitetas, kurio pirmininku išrinktas M. Brakas, vice-pirmininkais: Dr. M. Ansysas ir M. Purvinas, sekretorium V. Pitkunigis ir nariu M. Nauburas. Taipogi nutarta įsteigti šio komiteto sekretoriatą, kuris dirbs New Yorke.

Konferencija praėjo darnaus bendradarbiavimo nuotaikoje ir parodė Maž. Lietuvos veikėjų solidarumą visais opiais Maž. Lietuvos klausimais.

Maž. Lietuvos Rezistentinis Sąjūdis

D. BRITANIJA

MANCHESTER — Š. m. birželio mėn. 6 d., vykstant Lietuvių Rezistentinės Santarvės Europos Padalinii Atstovų Suvažiavimui, Manchesteryje, įvyko išvežtųjų ir žuvusiųjų dėl Lietuvos Laisvės minėjimas.

Minėjamą jungtinėmis pastangomis surengė DB Lietuvių Sąjungos Manchestero Apygardos Valdyba, DBLS-os Manchestero Skyrius, Manchestero Lietuvių Socialinis Klubas ir LRS-ės Manchestero apygarda.

Rengėjų Komitetai sudarė: p. Kuzmickas — DBLS-os Manchestero Apygardos ir Manchestero Lietuvių Klubo Pirmininkas, p. Bačiūnas — DBLS-os Manchestero Skyriaus Pirmininkas ir p. J. Bendorius — Lietuvių Rezistentinės Santarvės Manchestero Apygardos Įgaliotinis.

Minėjimas pradėtas pamaldomis Sisters of Notre Dame nuotaikingoje bažnyčioje, kurioje suėjo didžiulis pulkas Manchestero lietuvių visuomenės. Pamaldas atlikė ir gražų, pragai pritaikintą pamokslą pasakė kun. Kamaitis.

Po pamaldų Manchestero Lietuvių Socialiniam Klube įvyko iškilmingoji minėjimo dalis. Sklidinai Manchestero lietuvių visuomenės prisigėrudusioje salėje minėjimą pradėjo p. Kuzmickas — DBLS-os Manchestero Apygardos Pirmininkas, rimtais ir kietais žodžiais apibūdinęs šio minėjimo prasmę, reikšmę ir lietuvių išveičių uždavinius. Didelį įspūdį klausytojams padarė prof. S. Žymanto paskaita, apšviesti iliustruota autentiškais dokumentais ar jų ištraukomis. Literatūrinėje dalyje savo kūrinius skaitė F. Nevervičius — "Laiskas Broliai" — poetinė Tautos Legenda, — ir V. Šlaitas — eilėraščių — "Mano Lietuvai". P. Babicko eilėraščių gražiai paskaitė mažametė deklamatorė.

Bendra klausytojų nuomone, minėjimas buvo tiek įspūdingas jog ilgai pasilikas atmintyje.

Šis minėjimas yra ryškus pavyzdys, kaip, esant gerai valiai ir nuoširdiems norams, įvairios lietuviškos organizacijos gali našiai bendradarbiauti ir pasiekti gražių bei naudingų savo bendradarbiavimo vaisių.

Manchestero pavyzdys sektingas ir kitoms lietuviškos išveičijos kolonijoms.

"Laisvosios Lietuvos" Skaitytojai rašo

VIETOJE PAGERBTI SIBIRO KANKINIŲ ATMINTI — OVACIJOS KRUPAVIČIUI...

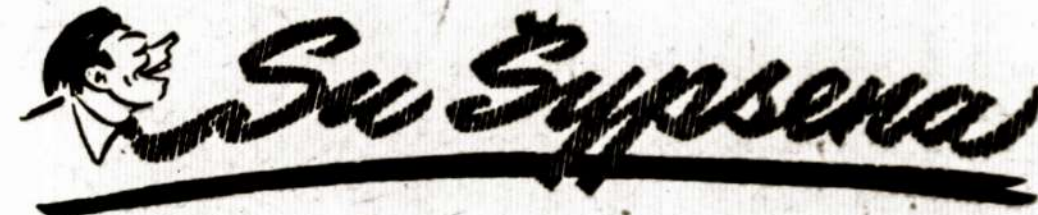
Š. m. birželio 12 d. Marijos Aukštesnėje Mokyklos salėje įvykusiame susirinkime tragiškų birželio įvykių paminėjimui, susirinko įvairių partijų lietuviai paminėti tas baisias deportacijų dienas ir atmintį tų, kurie žuvo išveiči į Sibirą. Daug kas iš susirinkusių turi išveičtus tėvus, brolius, seversis ir kitus brangios atminties asmenis. Kalbėtojų tarpe šitam susirinkime buvo prelatas Krupavičius. Minėjimo pabaigoje, p. L. Šimutis, ALTO pirmininkas, pranešė, kad kun. Krupavičius švenčia 40 metų kunigavimo ir pasiūlė visiems sustoti ir jam sugiedoti "Ilgiausių Metų". Labai stebėtina yra, kad niekas iš organizavusių šį minėjimą nepasileidė sustoti ir pagerbti atmintį tų nelaimingų lietuvių, kurie žuvo nuo tų baisių birželio dienų.

Kitokiame aplinkybėse, kitos rū-

šies susirinkime "Ilgiausių Metų" giedojimas dėl kun. Krupavičiaus kunigavimo jubiliejaus galėjo būti tvarkoje, bet šitokiam susirinkime, kaip birželio įvykių minėjimas, jis buvo ne vietoje. Čia buvo susirinkę visokių nuomonių žmonių ir visai kitam tikslui. Tai buvo neaktas versti susirinkusius atstoti ir kelti ovacijas prelatui ir visai pamiršti pasiūlyti pagerbti atsistojimu žuvusius nuo birželio įvykių. Tik dar stigo pasiūlymo pagiedoti "Ilgiausių Metų" kun. Krupavičiaus paskirtam Dr. Karveliui...

Daugelis žmonių, buvusių šiame susirinkime labai pasipiktino šitokia pastanga išnaudoti bendrą susirinkimą, savo siaurais partiniams tikslams. Chicagos ALTAS, kuris ruošė šį minėjimą, privalėtų sudrausti šitokius išsišokimus, kad mūsų visuomenė nepradėtų vengti šitokių sueičų.

P. Juozaitis.

Patarimas Prūseikai

Prūseika dar kartą ketina savo laimę išbandyti Amerikos teisme. Nenori važiuoti į rojų ir gana.

Patartina jam taip nedaryti. Juk kai jis bus išdeportuotas į tarybinį rojų, tai ten jis bus skaitomas liaudies priešu, sabotazniku, išdaviku, nes savo bylomis parodys, kad jis raudonojo rojaus bijo taip, kaip velnias kryžiaus.

Strytkariams pabrangus "Strytkariai" jau ir taip yra pabrangę ir dar pabrangsių. Ką darysime? Eisime pėsti, bateliai atseis pigiau, negu "strytkariai".

Pasipiršimas

— Auksute, sumaniau vesti ir prašau tavo rankos. Tik pirma norėčiau žinoti, kiek pinigų turi? — Tūkstantį dolerių. — Kad būtum gražesnė, tai tiekios užtektų, bet kai esi tokia, kučia esi, tai vestuvijų nebus. Sudiev.

Dvidešimtojo amžiaus išmintis — Gyvensi ilgiau sėdėdamas "I dave Luce" kėdeje. — Gerdamas alų — būdavoji sveikatą ateičiai.

(Barcus radio).

Sugraibė Uknolis

"Laisvosios Lietuvos" atstovai ir platintojai

I kuriuos galima kreiptis prenummeratos, skelbimų ir kit. reikalais

J. A. V.

Baltimore, Md. A. Česonis, 1323 Hollins St.

So Boston, Mass. Gedmintas Juozas, 23 Dorchester St.

Brooklyn, N. Y. Valakas Juozas, 383 So. 4 St.

Cleveland, Ohio. Senkus Vytautas, 702 E. 91 St.

Pašakarnis Vytautas, 1219 E. 61 St.

Detroit, Mich. Pauža Vladas, 1906 — 25 St.

Veikutis Kazys, 9729 Woodlawn

Hillside, N. J. V. Valickas, 572 Champman St.

Kearny, N. J. J. Vaitauskas, 123 Schnyler Ave.

Rochester, N. Y. Užemis Bronius, 1118 Nort St.

Omaha, Nebr. Pangonis Stasys, 1505 So. 31 St.

Cicero, Ill. Juozaitis Stasys, 1413 So. 49 ct.

CANADA

Toronto, Ont. Peciūnas Stasys, 64 Mc. Kenzie Cres.

Montreal, P. Q. Baltuonis Pranas, 4040 Ontario St., E. Apt. 3.

A. Motiejūnas, 78 Fanered St. Sault St. Marie, Ont.

PIETŲ AMERIKA

BRAZILIJA

Kl. Jūra, Caixa Postal, 4189. Sao Paulo, Brazil,

KOLUMBIJA

K. Klumbauskas, Medellin, Aprt. nac. 2336.

VENEZUELA

Diržys Antanas, Maracay, Estade Aragua. Ave. Alayon 6 Oeste,

EUROPA

ANGLIJA

Jonelynas Kazys, 113 Canrobert St. London, E. 2

D. Dauneraite, 49, Thornton Ave. London, W. 4,

BELGIJA

Rev. J. Dedinas, 97 Rue de la Brabanconnee Louvain, Belgique,

ŠVEICARIJA

V. Augustaitytė, 11, rue Toepfer. Geneve, Suisse,

VOKIETIJA

J. Gytis, (13b) Memmingen, Postfach 201 — W. Germany.

Tavo brolis Vokietijoje yra išlekęs ne tik maisto, bet ir spaudos. — Nepagaliek jam užprenumeruoti "Laisvąją Lietuvą".

LIETUVIŠKĄ DUONĄ, TORTUS, PYRAGAIČIUS IR ĮVAIRIUS KEP-SNIUS — kepa iš tremties atvykęs — patyręs Lietuvoje kepejas — specialistas ALEKSANDRAS GAIDJURGIS

STAR BAKERY

Priimami įvairūs specialūs užsakymai. Reikalaukite šios kepyklos kepinių — krautuvių ir restoranuose. Adresas: 738 W. 31 St. Telof.: Ca 5-2173.

KĄ JIE DIRBA

Solistė Ona Krasauskaitė — Kubilienė, baigusi New England konservatoriją, isteigė naują lietuvišką radio programą. Ji 1934—36 metų laikotarpyje lankėsi Lietuvoje ir dainavo Valst. Operoje. Jos vyras prof. B. F. Kubilius yra metalurgijos specialistas.

Kubiliai yra savininkai puikaus Ontario House restorano.

— **Povilas Ramanuskas,** buvęs Watenstedto lietuvių gimnazijos anglų kalbos mokytojas, persikėlęs į Chicago sekmingai dirba Sargent Lundy" engineering firmoje braižytoju. Naujajį amatą pamėgęs ir nuolat gilina technikos žinias, studijuodamas atatinčią literatūrą. Firma tai įvertina ir per metus laiko du kart pakėlė atlyginimą. Šiuo metu P. Ramanuskas su žmona Onute ir dviem dukrom gyvena 18 lietuvių kolonijoje.

Skt. Bronius Gurėnas, "Lituanica" Tunto tuntininkas, šiuo metu ruošiasi Tunto Stovyklai. Kaip anksčiau jau buvo skelbta, "Lituanica" Tunto Stovykla šiais metais įvyks prie gražaus Powaukee ežero, Wisconsin'e. Stovykla tęsis tris savaites, pradedant šio mėnesio 26 ir baigiant liepos mėnesio 17 dienomis. Skt. B. Gurėnas praleidžia kiekvieną minutę savo laisvalaikio dirbdamas šios stovyklos labui.

Skt. Jonas Kaunas, skautų reikalų vedėjas, šiais metais, kaip ir perėjaisiais, vadovaus ūkio daliai. Skt. Kaunas yra "senas vilkas" šioje srityje ir žada ją šiais metais dar labiau pagerinti. Šiuo metu jis vadovauja Bridgport'o skautų draugovei.

A. LAURUTĖNAS IŠVYKSTA Į WILKES BARRE

Žinomas Chicago lietuvių veikėjas A. Laurutėnas šį penktadienį išvyksta į Wilkes Barre, Pa., dalyvauti SLA 48-tam seime. Praeity metais Laurutėnas prirašė prieš susivienijimo apie 50 naujų narių ir tuo labai pasitarnavo šiai organizacijai.

Laurutėnas yra visiems gerai pažįstamas Chicago lietuvis. Jis jau daug metų nenuilstamai darbuojasi SLA, Lietuvių Demokratų Klube, Sandaros bei Balfo organizacijose. A. Laurutėno dėka, nemazai lietuvių atvyko į Jungtines Valstybes ir gerai įsikūrė.

A. Laurutėnas gimė Lietuvoje, Vilniaus krašte, Tverėciaus vals. Nors jau daug metų kaip gyvena Amerikoje, bet savo dvasioje visad pasiliko karštas lietuvis patrijotas ir nuolatos sielojasi Lietuvos reikalais. Jis užaugino dukterį Bernice, kuri puikiai kalba lietuviškai.

Linkime A. Laurutėnui kuo geriausio pasisekimo šiame SLA seime.

Jonas Karvelis, plačiai žinomas Chicago prekybininkas, savo krautuve perkėlė į naujas erdvas patalpas, adresu: 3322 So. Halsted St.

Ta proga J. Karvelis pigiai išparduoda ventilatorius ir kitas vėsinimo priemones.

— **Adelė ir Kazys Latonai,** birželio 19 d. šventė savo vedybino gyvenimo 25 metų sukaktuves. Sidabrinės apeigos pradėtos iškilmingomis Mišiomis Nekalto Prasidėjimo Panelės Švenčiausios bažnyčioje. Mišių metu giedojo solo ir choras.

Vaišės įvyko tos dienos vakare minėtos parapijos salėje. Baliai grojo orkestras. Padaryta daug nuotraukų.

Garbingus p. p. Latonus ir jų tris puikias, jaunas ir jau visas istekėjusias dukreles pagerbti susirinko ne tik daug kviestų svečių iš Chicago, bet ta proga suvažiavo svečių net iš Omaha, Nebr., Rochester, Ill., Rasine, Wisc. ir kt. P. p. Latonai yra "L. Liet." skaitytojai.

Vera Žizniauskaitė, užbaigė Bradley University Bachelor laipsniu literatūroje. Pažymėtina, kad Vera tik atvykus į šį kraštą nenuleido rankų ir ėmėsi siekti aukštojo mokslo, nors sąlygos nebuvo geros. Ji baigė lietuvių gimnaziją Watenštedte, Vokietijoje, 1949 metais. Linkėtina jaunai solezinantei geros sėkmės!

— **"TRIMITO" KRIKŠTYNOS**

Š. m. birželio mėn. 20 d. įvyko Lietuvos Kareivių Draugystės Ciceroroje Orkestro "Trimitas" krikštynos. Krikšto tėvais buvo: Ciceroro galva Kimbark su ponia, Augustas ir Sophie Barcus, Jonas Budrikas su ponia ir Vytautas Staneika.

Iškilmes paruošė ir jas gražiai pravedė Lietuvos Kareivių Draugystės Ciceroroje Valdybos pirmininkas K. Šimkus.

Krikštynų kalbą pasakė ir TRIMITO įsteigimo aktą perskaitė "LL" vyr. redaktorius V. Staneika.

Orkestrui vadovauja Adolfas Ramonis.

AMERIKOS LIETUVIŲ APSAUGOS DIENA

Š. m. birželio mėn. 21 d. MARGUČIO patalpose įvyko visuomenės ir organizacijų atstovų pasitarimas Amerikos Lietuvių Apsaugos Dienos reikalui.

Pasitarimams pirmininkavo Dr. St. Biežis, sekretoriavo Dr. B. Dirmeikis.

Pasitarimo dalyviai, kurių buvo kelios dešimtys, aptarė provizorinę Am. Lietuvių Apsaugos Dienos programą ir išsirinko valdybą minėtai dienai paruošti. Į valdybą vienbalsiai buvo išrinkti:

A. Olis — pirmininku, A. Lapinskas — sekretorium, T. Blinstrubas, K. Deveikis ir V. Staneika — nariais.

— **Povilas Šaltimieras,** liet. radio programos vedėjas, po labai gerai pasisekusio lietuvių pasirodymo per Televizijos st. Nr. 7, ruošia plataus masto lietuvių suvažiavimą — Lietuvių Dieną š. m. liepos mėn. 4 d. Vytauto Parke (darže), prie Šv. Kazimiero kapinių. Dienos iškilmėse dalyvaus Dariaus — Girėno ir Don Varnas veteranų postai su savo padaliniais ir orkestrais. Po Amerikos ir Lietuvos Vėliavų pagerbimo ir oficialios dalies, įvyksta gegužinė su įvairia ir įdomia programa bei vaišėmis.

— **Jonas Kanis,** kilęs iš Švenčionių apskr., atvykęs Amerikon prieš Pirmą Pasaulinį karą, jau 17 metų dirba "Ben Star" drabužių siuvykloje ir paroduotuvėje. Dėl savo malonaus būdo šios krautuvės lankytojų yra labai mėgiamas. Jonas kanis yra išauginęs dvi dukteris, kurių viena vienuolė, priklausanti Dominikonų ordenui. Sūnus dabartinu metu yra kariuomenėje — Korejoje.

TĖVŲ DIENA

buvo birželio 20 d. Ją tvarkingos šeimos atitinkamai paminėjo, pagerbdamos didįjį šeimos rūpintoją tėvą.

Atrodo, amerikiečių spauda ir visuomenė tėvus paminėjo plačiau ir pagarbiau, kaip lietuviškoji.

Laikas būtų ir mums pradėti daugiau gerbti tėvus.

— **Justas Knepas,** Chicago, Ill., prašomas pranešti savo adresą "LL" Administracijai.

E. AUGUST VALYKLA IR SIUVYKLA

3342 So. HALSTED ST.
Drabužių valymas — Išlyginimas —
Atnaujinimas — Sutaisymas —
Pertaisymas.
Savin. E. Augustinavičienė.

RADIO PROGRAMA

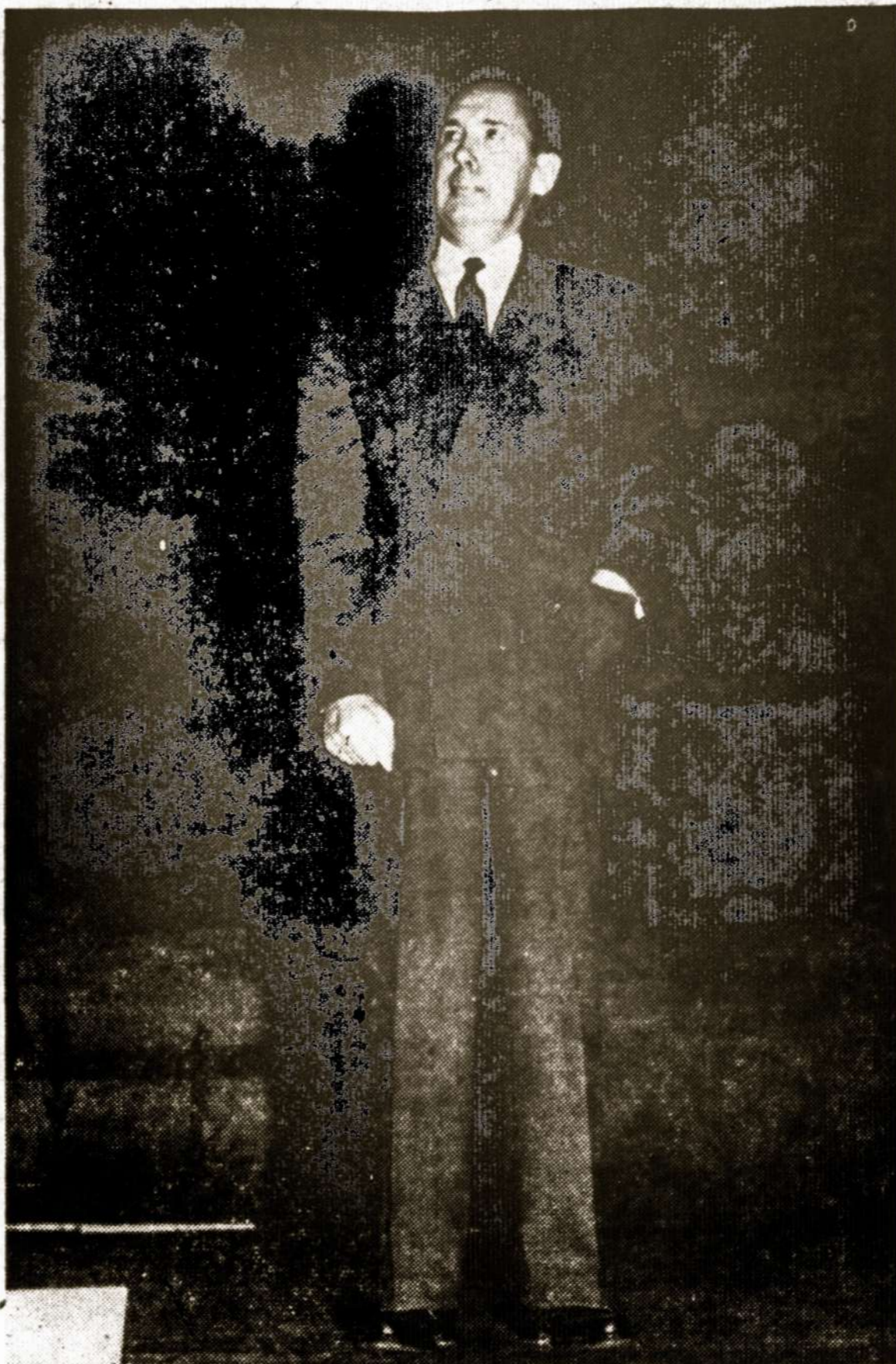
CHICAGOS LIETUVIŲ BALSAS

Girdima sekmadieniais 10 val. ryto iš stoties WOPA 1490 KC (IM) ir 102.3 IM (FM) bangomis

Programos Vedėja Solistė Ona Krasauskaitė — Kubilienė. Visais reikalais kreiptis į

ONTARIO RESTAURANT

atdaras kasdien nuo 7 val. ryto ir sekmadieniais nuo 2 val. p.p. iki vėlomos. — Oro šaldymo sistema ir kiti įrenginiai bei skanus lietuviški valgiai.
158 East Ontario St., prie 622 Nr. Michigan Ave.
Telef.: MO 4-2000.

Antanas Oliš — išrinktas Lithuanian Civil Defence Day Komiteto Prezidentu.

GARBINGAS SVEČIAS LIETUVIŲ TARPE — EARL EISENHAUER, JAV Prezidento brolis, š. m. liepos mėn. 4 dieną — atvyksta Chicago ir vadovaus Priesaikos Vėliavai apeigoms Dietuvių Dienoje, Vytauto Parke.

Je iškote buto ar kambario, jei tokius turite, jei norite pirkti ar parduoti nuosavybę ar ūkį — kreipkitės į savus, kurie jums mielai padės. Smulkūs skelbimai primami ir telefonu: Victory 2-4372. Siųsdami skelbimą raštu, aiškiai rašykite ir išdėstykite savo pageidavimus (kurin numerin dėti, kokio didumo ir t.t.). "Laisvoji Lietuva" jums padės ir patars. .... Skelbimų Skyrius.

Ford kompanijai 50 metų Visame pasaulyje žinomoji — Ford kompanija pernai šventė savo 50 metus. Ta proga jie šiemet išleido apžvalginį leidinį "Progress report", kuriame yra įdomių dalykų.

Savo šventę pradėdama, Ford kompanija pernai išsiuntinėjo į visą pasaulį apie du su puse milijono Norman Rockwell kalendorių, spausdintų devyniomis kalbomis. 450.000 egz. jie išsiuntinėjo knygos "Ford at fifty". Jie pakvietė 300 spaudos atstovų apžiūrėti naujojo Fordo Tyrinėjimų ir Inžinerijos Centro.

Ford'o Co. muziejus yra senelio Ford tėviškėje Dearborn. Ten yra apie penki milijonai laiškų, dokumentų ir apie 25.000 fotografijų, vaizduojančių ir nusakančių augimą minėtos kompanijos automobilių pramonėje. Be kita ko, ir prez. Eisenhoweris ta proga iš Baltųjų Rūmų padovanojo puikų ir didelį televizijos aparatą.

Ford'o kompanija turi daug įmonių ir stato visą eilę naujų, kur gaminami automobiliai (Ford, Mercury, Lincoln), lėktuvai, tankai ir daugybės jiems dalių. Viso Ford Co. yra išleisusi apyvarton apie 1. 546.000 automobilių, apie 317.000 sunkvežimių, apie 72.000 traktorių ir t.t.

Jie taip pat skelbia, kad pirmą kartą jų istorijoje "Mercury" automobilių buvo parduota daugiau už "Dodge" (Chrysler Co.) ir Pontiac (General Motors Co.).

JONINIŲ GEGUŽINĖ

LAS Čikagos Skyrius š. m. birželio mėn. 27 dieną, sekmadienį, Jono BAGDONAVIČIAUS ūkyje, 130 State Rd., Lemont, Ill., ruošia šeimynišką

JONINIŲ GEGUŽINĖ.

Pradžią 1 val. p. p. VAŽIUOTI: 1) Archer Ave (kelias 4a) pro Willow Springs iki Lemont kelio ir juo važiuoti Lemont kryptimi apie pusę mylios. Arba: 2) Važiuoti Archer Ave iki Lemont centro State Rd. ir pasukti į kairę. State Rd. važiuoti apie pusę mylios. Jono Bagdonavičiaus ūkis ran-

MARIA HIGH SCHOOL ISLEISTUVĖS

Š. m. birželio 6 d. viena moderniausių katalikiškų aukštesniųjų mokyklų Chicagoje — Maria High school — kurią valdo lietuvis vienuolės, išleido šaunų būrį puikių mergaičių į gyvenimą — 133.

Baltai parėdytos abiturientės, vargonų muzikai graudžiant, lėtu takto žingsniu suėję scenon atsėdo.

Programoje sesuo Bernardina (vadovė) su visomis baigiančiomis padainavo dainelių. Kaip solistė išimtinai gražiai pasireiškė Irena Rimkus. Norime manyti, nepraeis nei keli metai, ir jos parvardė pradės puošti koncertų rengejais.

Lietuviškai tebuvo dainuota vos viena (Karoso) dainelė. Būdin

ga, ją dainuojant amerikoniškės scenoje ne tik nedainavo, bet šaipėsi, ironiškai šypsojosi ir savo judesiais, išraiška reiškė panieką lietuviškai dainai. Tuo tarpu lietuviškaitės amerikoniškais žodžiais dainavo, kaip kultūringom mergaitėm dera, rimtai.

Toks amerikonių arogantiškas elgesys jokiū būdu nepateisina mas demokratiškoje JAV-ų žemėje. Atrodo, seselės nesistengia užgniaužti tokį soviniščiškumą.

Lietuviškai kalbą paskaitė auk. mokyklos kapelionas John Malir. Nors jis yra lietuvis, tačiau iki to laiko mokinės visai nebuvo girdėjusios jo kalbant kitaip, kaip tik angliškai...

Alg. G.

"LL" ADMINISTRACIJOJE GAUNAMOS ŠIOS KNYGOS:

1. ANATANAS VANAGAITIS, redagavo Vyt. Alantas, išleido J. J. Bachunas, 192 pusl., gausiai iliustruota, kaina \$2,—
2. ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA LIETUVIAMS, J. Kukanauzos, 192 pusl., kaina \$2,—

Užsakymus, kartu su pinigais, siųsti "LL" Administracijai, 3157 So. Emerald Ave, Chicago 16, Ill.

KANADIEČIAI IR FILMOS

Jaunosios kartos kanadiečiai žiūri kitaip į kinų filmas, jų gerumą, negu tai darė Ontario gimę gyventojai. Ontarijos Filmo Cenzūros Taryba užtai ir sušvelnino kai kuriuos suvaržymus, kurie buvo pritaikyti tam filmų rūšiui. Aštuonių filmos, kurios šiaip būtų buvusios uždraustos arba mažiausiai cenzūros labai iškarpytos, buvo leidžiamos provincijoje žiūrovams virš 18 metų amžiaus.

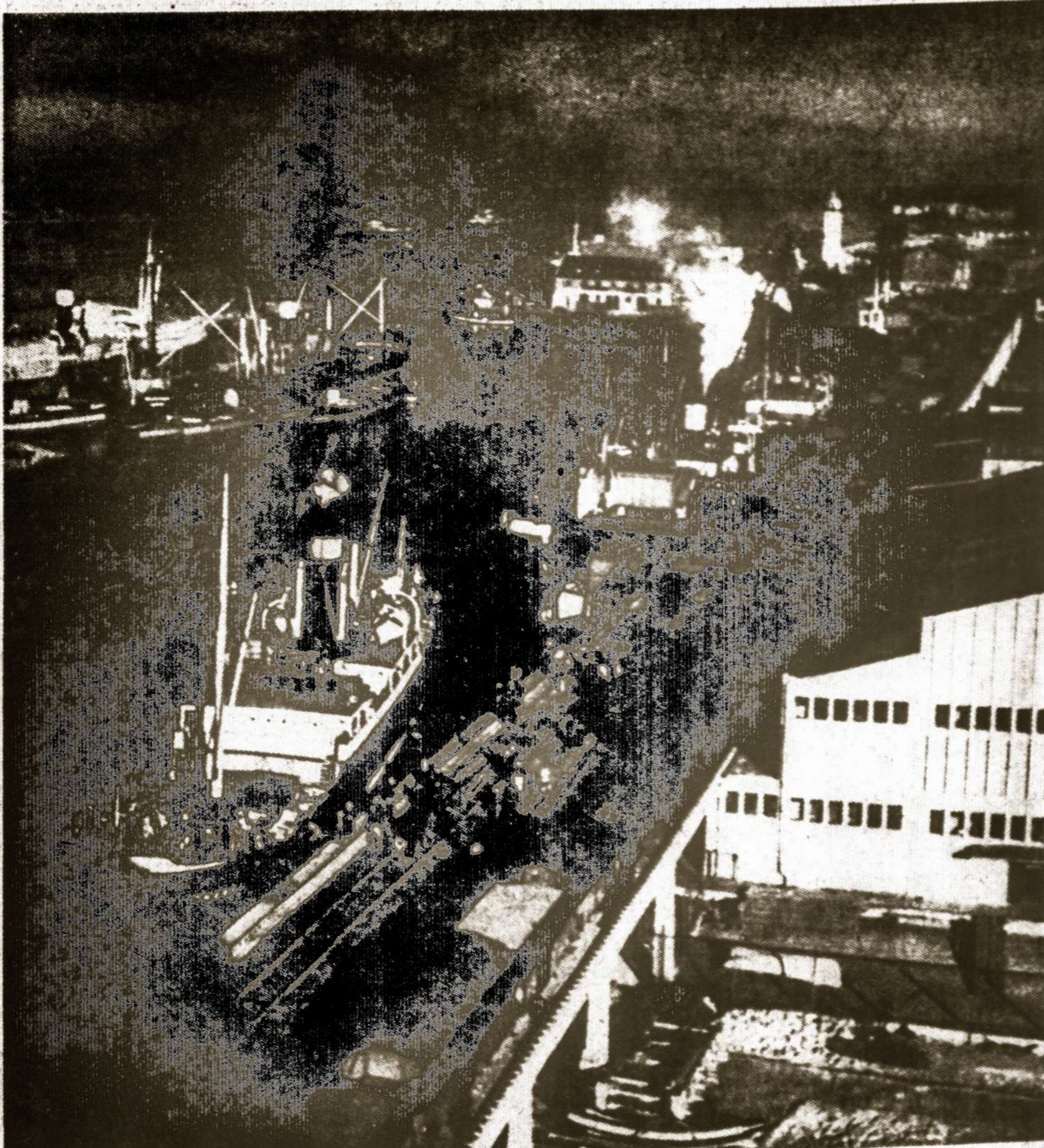
Geriausiai žinoma iš šių filmų buvo "The Sinner", fotografuota Vokietijoje ir redaguota Anglijoje. Kita vokiečių filma ir po dvi iš Britanijos, Prancūzijos, Italijos ir JAV gavo leidimus sąlyginėmis pasirodymams. Turima vis didėjanti importą nebritiškų filmų. Prieš du metus tik 34 europietiškos filmos buvo išdalintos provincijoje; perėitų metų bendras skaičius buvo 109.

— Klajojame, kaip mėlyni debesys, kaip našlaičiai tarp didmiesčių ir tarp griuvėsių. Lai žiląs gyvenimas stebisi, kol dar neužgeso žerėjusi tremtiniams viltis ir tėviškė sugrįžti.

Alf. Aklaitis.

WALTER SASNAUSKAS
GENERAL CONTRACTOR
2456 W. Marquette Road, Chicago 29, Illinois.
Telef.: GRowehill 6-8402
Stato naujus namus pagal su tartį ir planą.
Atlieka įvairius remontą darbus.

Klaipėdos uostas — vienintėlis Lietuvos išėjimas į didžiuosius vandenis.